

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/B/2024/36145806860114180

PODSTATA A VÝZNAM NEFINANČNÉHO VYKAZOVANIA

Bakalárska práca

2024

Zuzana Szakálová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

PODSTATA A VÝZNAM NEFINANČNÉHO VYKAZOVANIA

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo (Jednoodborové štúdium, bakalársky I. st., denná forma)

Študijný odbor: Ekonómia a manažment

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúca záverečnej práce: Ing. Renáta Hornická, PhD.

Bratislava 2024

Zuzana Szakálová

ABSTRAKT

SZAKÁLOVÁ, Zuzana: *Podstata a význam nefinančného vykazovania*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky, Katedra účtovníctva a audítorstva. – Vedúca záverečnej práce: Ing. Renáta Hornická, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2024, 46s

Bakalárska práca je vypracovaná na tému Podstata a význam nefinančného vykazovania. Cieľom záverečnej práce bolo posúdiť podstatu a význam nefinančného vykazovania, analyzovať ako vybrané výrobné spoločnosti plnia legislatívne požiadavky stanovené na zverejňovanie nefinančných informácií podľa zákona o účtovníctve a zistiť, ako sú spoločnosti pripravené na vykazovanie v súvislosti so smernicou CSRD. Práca obsahuje 3 kapitoly, 16 tabuliek, 2 schémy a 2 grafy. Jednotlivé kapitoly záverečnej práce sa delia na Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí, Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania a Výsledky práce a diskusia. V rámci prvej kapitoly sa venujeme teoretickému vymedzeniu nefinančného vykazovania a charakterizujeme si oblasti, ktoré do neho spadajú. Kapitola zahŕňa prehľad organizácií ovplyvňujúcich oblasť udržateľnosti a legislatívne ošetrovanie danej problematiky. V druhej kapitole sme si stanovili hlavný cieľ, čiastkové ciele a tiež opísali metódy postupov využitých pri tvorbe práce. Tretia kapitola je zameraná na štyri výrobné spoločnosti a nefinančné informácie zverejnené v ich výročných správach za rok 2022. Dve z vybraných spoločností sú subjektami verejného záujmu, čo vplýva na množstvo informácií, ktoré sú povinné zverejniť vo výročnej správe. Zároveň to znamená, že s príchodom novej legislatívy do platnosti budú pre ne ako prvé platiť rozšírené požiadavky. Zvyšné dve spoločnosti nepatria medzi subjekty verejného záujmu. Výsledkom riešenia danej problematiky je analýza a posúdenie zverejnených nefinančných informácií vo výročných správach vybraných spoločností.

Kľúčové slová:

Nefinančné vykazovanie, udržateľnosť, vykazovanie o udržateľnosti, ESG, životné prostredie, NFRD, CSRD

ABSTRACT

SZAKÁLOVÁ, Zuzana: *The nature and importance of non-financial reporting*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics, Department of Accounting and Auditing. – Supervisor: Ing. Renáta Hornická, PhD. – Bratislava: FHI EU, 2024, 46s

The bachelor thesis is focused on the topic of The Nature and Importance of Non-Financial Reporting. The aim of the final thesis was to assess the nature and importance of non-financial reporting, analyze how selected manufacturing companies meet the legislative requirements set for disclosing non-financial information according to the Accounting Act, and to determine how prepared companies are for reporting in relation to the CSRD directive. The thesis consists of 3 chapters, 16 tables, 2 schemes, and 2 graphs. The individual chapters of the final thesis are divided into the Current State of the Issue at Home and Abroad, the Objective of the Thesis, the Methodology of the Thesis, and Research Methods, and the Results of the Thesis and Discussion. In the first chapter, we focus on the theoretical definition of non-financial reporting and characterize the areas it involves. The chapter includes an overview of organizations influencing the sustainability and the legislative framework addressing the issue. In the second chapter, we set the main goal, partial goals, and also describe the methods used in the work. The third chapter is focused on four manufacturing companies and the non-financial information disclosed in their annual reports for the year 2022. Two of the selected companies are public interest entities, which affects the amount of information they are required to disclose in their annual reports. This also means that with the implementation of new legislation, they will be the first to comply with expanded requirements. The remaining two companies are not public interest entities. The outcome of addressing this issue is an analysis and assessment of the disclosed non-financial information in the annual reports of selected companies.

Key words:

Non-financial reporting, sustainability, sustainable reporting, ESG, environment, NFRD, CSRD

Pod'akovanie

Chcela by som sa poďakovať vedúcej mojej bakalárskej práce, Ing. Renáte Hornickej, PhD, za jej čas, rady, pomoc a vedenie pri vypracovaní tejto práce.

O B S A H

Úvod	6
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	7
1.1 Charakteristika a oblasti nefinančného vykazovania	7
1.2 Vývoj nefinančného vykazovania	9
1.3 Legislatíva stanovujúca požiadavky na nefinančné vykazovanie	13
1.3.1 Požiadavky na nefinančné vykazovanie v Slovenskej republike	13
1.3.2 Nefinančné vykazovanie resp. vykazovanie udržateľnosti podľa smernice EÚ o udržateľnosti.....	16
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	20
3 Výsledky práce a diskusia	24
3.1 Analýza vykázaných nefinančných informácií za rok 2022 vo vybraných výrobných spoločnostiach, ktoré sú subjektom verejného záujmu	24
3.1.1 Analýza vykázaných nefinančných informácií v spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o.	24
3.1.2 Analýza vykázaných nefinančných informácií v spoločnosti IKEA Industry Slovakia s. r. o.	28
3.2 Analýza vykázaných nefinančných informácií za rok 2022 vo vybraných výrobných spoločnostiach, ktoré nie sú subjektom verejného záujmu	30
3.2.1 Analýza vykázaných nefinančných informácií v spoločnosti Decodom spol. s r. o.....	30
3.2.1 Analýza zverejnených nefinančných informácií v spoločnosti Rona a. s.....	33
3.3 Komparácia vykázaných nefinančných informácií vybraných spoločností za rok 2022.....	36
Záver	41
Zoznam použitej literatúry	43

Úvod

V súčasnej praxi rozlišujeme finančné a nefinančné výkazníctvo. Finančné, ako už názov napovedá sa zaoberá najmä zverejnením konkrétnych údajov v oblasti financií a vyjadruje finančnú situáciu v spoločnostiach. Na druhej strane je nefinančné vykazovanie, ktoré podľa názvu indikuje zverejňovanie informácií, ktoré nutne nemajú peňažné vyjadrenie. To však neznamená, že s finančnou situáciou spoločnosti vôbec nesúvisia. Vykazovanie nefinančných informácií alebo informácií o udržateľnosti je v súčasnosti v podnikateľskej sfére veľmi často spomínanou témou. Je to z dôvodu blížiacich sa nových požiadaviek, vďaka ktorým tieto informácie bude musieť zverejňovať viac spoločností ako doteraz. Ďalším dôvodom je prístup k ekologickým témam v celej našej spoločnosti. Nemožno poprieť aký vysoký význam má pristupovať k znečisťovaniu nášho prostredia s obozretnosťou a snažiť sa ho minimalizovať. To je jeden z dôvodov, prečo sme sa rozhodli túto tému spracovať. Informácie o udržateľnosti zahŕňajú oveľa viac údajov ako len vplyv na životné prostredie. Jeho súčasťou sú aj informácie o sociálnej oblasti a tiež oblasti riadenia spoločnosti. Vďaka zverejňovaniu týchto informácií je poskytnutý celkový pohľad na úspešnosť spoločností a ich prínosov pre okolie. Spoločnostiam poskytuje možnosť na lepšie umiestnenie v rámci konkurencie a zvyšuje dôveru nielen v očiach zákazníkov, ale aj subjektov, s ktorými spolupracujú. Požiadavky na nefinančné vykazovanie sú ovplyvňované smernicami Európskej komisie. Tieto smernice si členské štáty Európskej únie implementujú do svojej legislatívy. Na Slovensku je touto legislatívou Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p.

V bakalárskej práci sa venujeme jednotlivým oblastiam nefinančného vykazovania, ich charakteristike a tomu, ktoré spoločnosti musia tieto informácie povinne zverejňovať a v akom rozsahu. Práca je zameraná na posúdenie podstaty a významu nefinančného vykazovania a v jej záverečnej kapitole uskutočňujeme analýzu nefinančného vykazovania vybraných výrobných spoločností. Analyzujeme ako plnia legislatívne požiadavky stanovené na zverejňovanie nefinančných informácií podľa zákona o účtovníctve, a ako sú spoločnosti pripravené na vykazovanie v súvislosti so smernicou CSRD

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V dnešnej dobe môžeme byť svedkami obrovského nárastu záujmu o témy ochrany prírody, udržateľnosti a tiež záujmu o riešenie sociálnych otázok našej spoločnosti. Tento trend je citeľný v takmer každej oblasti života a výnimkou nie je ani v oblasti ekonomiky a podnikania. Napriek tomu, že by sa mohlo na prvý pohľad zdať, že je to iba „výmysel“ posledných pár rokov, táto problematika nás obklopuje už niekoľko desaťročí a nárast jej koncentrácie okolo nás iba potvrdzuje jej naliehavosť.

1.1 Charakteristika a oblasti nefinančného vykazovania

Nefinančné vykazovanie alebo vykazovanie o udržateľnosti vo všeobecnosti v sebe zahŕňa zhromažďovanie a neskôr aj uverejnenie nefinančných aspektov podnikania, ktoré sa týkajú oblasti životného prostredia, zamestnaneckej, sociálnej a etickej oblasti a vymedzuje merania, ukazovatele a ciele udržateľnosti, ktoré sú stanovené podľa stratégie danej spoločnosti. Inými slovami, nefinančné vykazovanie môže mať podobu jasnej a prehľadnej správy, v ktorej spoločnosť uverejňuje informácie, ktoré nie sú finančného charakteru. Pre spoločnosť je nápomocná v meraní, chápaní a prezentovaní ich vplyvov na ľudské práva, pomáha účinnejšie riadiť zmeny a stanovovať ciele. (NAPS, 2019) Nefinančné informácie môžeme definovať aj s pomocou skratky ESG (ang. Environmental, Social and Corporate Governance), teda environmentálna a sociálna zodpovednosť a riadenie spoločnosti. Tieto oblasti predstavujú tri základné piliere spoločnosti v meraní udržateľnosti a dopadu na sociálnu sféru. (Deloitte, 2021) Pojem ESG vznikol na základe pojmu CSR (ang. Corporate Social Responsibility), čo znamená spoločenská zodpovednosť podniku. Pri týchto pojmoch môže dochádzať k zámene a nesprávne ich považovať za synonymá, ale nie sú nimi. CSR predstavuje snahu spoločností, ktorá je dobrovoľná, čiže nad rámec zvyčajných predpisov. Okrem starostlivosti o životné prostredie a zamestnancov sa v nej pozornosť venuje aj celej komunite v okolí spoločnosti. (Kissová, 2023). Pojem spoločenská zodpovednosť podniku (CSR) sa začal objavovať v 50tich rokoch minulého storočia a v priebehu času vznikali jeho rôzne definície. Jedna z často používaných definícií CSR prirovnáva k „dobrému susedstvu“. To znamená, že spoločnosti by nemali mať na svoje okolie škodlivý vplyv a zároveň by mali pomáhať pri budovaní a udržiavaní tohto „susedstva“. Spoločenská zodpovednosť podniku je postavená na štyroch pilieroch. Týmito piliermi sú environmentálny vplyv, etická a finančná zodpovednosť a filantropia. Filantropia predstavuje darcovstvo, či už hmotných alebo nehmotných statkov. Spoločnosti, ktoré chcú

filantropiu zahrnúť do svojej spoločenskej zodpovednosti nesmú za poskytnuté dary alebo rôzne dobrovoľnícke činnosti prijať žiadnu protihodnotu. (Bunčák)

Ako napovedá samotný názov, ESG je tvorené tromi oblasťami - environmentálnou, sociálnou a riadením. Do environmentálnej (Environmental) oblasti spadajú informácie o stratégií na podporu proti klimatickej zmene, o efektívnosti použitia vody a energií, množstve vyprodukovaných skleníkových plynov a produkcii odpadu. Jednoducho povedané je to oblasť orientovaná na pôsobenie na okolité prostredie – prírodu. Sociálna (Social) sféra sa zameriava na rovnosť príležitostí pre všetkých, nediskrimináciu, zdravie a bezpečnosť, ľudské práva, zodpovednosť za produkty a ich vplyv na zákazníkov. Tak isto sem patrí aj eliminovanie detskej práce, čo sa týka najmä menej rozvinutých častí sveta. Je teda zameraná na spoločnosť a pôsobenie podniku na ľudí. Nie len na samotných zamestnancov ale aj spoločnosti ako celku. Poslednou oblasťou je riadenie (Governance) a sem patria okrem iného kódex správania a princípy podnikania, boj proti korupcii, úplatkárstvu a dodržiavanie povinného zverejňovania (Market Business News, 2019)

Nefinančné informácie spoločností sa podľa Zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v z. n. p. (ďalej iba „zákon o účtovníctve“) uverejňujú vo výročnej správe spolu s ostatnými dôležitými ukazovateľmi a informáciami (§. 20, ods. 1). Zostavenie výročnej správy sa vzťahuje na účtovné jednotky, ktoré majú povinnosť overenia účtovnej závierky audítorom. Zákon o účtovníctve ďalej stanovuje, že nefinančné informácie vo výročnej správe musia zahŕňať informácie o vplyve na životné prostredie, na zamestnanosť, a tiež o vývoji spoločnosti za uplynulé obdobie aj predpoklad vývoja do budúcnosti. Jednotlivé účtovné jednotky a podmienky, po ktorých splnení sú účtovné jednotky, povinné mať overenú účtovnú závierku audítorom sú uvedené v zákone o účtovníctve v 19§, odsek 1. Pre subjekty verejného záujmu, ak mali za posudzované obdobie priemerný počet zamestnancov viac ako 500 a účtovné jednotky kótované na burzách cenných papierov, platia v Slovenskej republike prísnejšie podmienky na vykazovanie nefinančných informácií.. Medzi subjekty verejného záujmu sa zaraďujú aj spoločnosti, ktoré počas dvoch po sebe idúcich účtovných období splnili minimálne dve z troch veľkostných podmienok zadefinovaných zákonom o účtovníctve. Podmienky sú nasledovné:

- viac ako 2000 zamestnancov,
- majetok viac ako 170 000 000,
- čistý obrat viac ako 170 000 000.

1.2 Vývoj nefinančného vykazovania

Korene nefinančného vykazovania siahajú celkom hlboko do minulosti. Keďže vykazovanie nefinančných informácií je nástroj na zvyšovanie udržateľnosti podnikania, jeho vývoj siaha až k formovaniu sa samotného pojmu udržateľnosť. Pojem udržateľnosť sa začal objavovať v dvadsiatom storočí v reakcii na technologický pokrok, vďaka ktorému prišlo k obrovskému nárastu používania prírodných zdrojov a energií. Toto malo za následok zvýšenie negatívnych vplyvov na životné prostredie. Platilo to najmä v oblasti výrobných podnikov, kvôli spotrebe veľkého množstva fosílnych palív. Sem patrí napríklad automobilový, chemický, elektronický, ropný priemysel a iné (Bergquist, 2017). V odpovedi na tento rozmach začali v šesťdesiatych rokoch minulého storočia vznikať inštitúcie a zákony na podporu ochrany životného prostredia.

Rozhodli sme sa vybrať niektoré z týchto organizácií a ich prínosov v environmentálnej oblasti. Ich zoznam uvádzame v tabuľke spolu s výberom riešenej problematiky.

Tabuľka 1: Zoznam organizácií a ich riešené problematiky

Organizácia	Problematika
OECD	zoznam problémov
ISO	norma ISO 14001, štandard ISO 26000
GRI	GRI štandardy
OSN	charakteristika pojmu „udržateľnosť“
EFRAG	Európske štandardy vykazovania ESRS
Accountancy Europe	zaoberanie sa témami udržateľnosti

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 1961 vznikla Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). O 6 rokov neskôr zriadila poradné skupiny pre rôzne environmentálne problémy, medzi ktorými boli napr.: emisie výfukových plynov z áut, pôsobenie produktov zo síry a čistiacich prostriedkov na životné prostredie. OECD vytvorila zoznam problémov, ktoré považovala za naliehavé. Tento zoznam bol každý rok obnovovaný a rozširovaný o ďalšie akútne problémy.

Ďalšou dôležitou organizáciou bola ISO – Medzinárodná organizácia pre normalizáciu. Založená bola v roku 1947. V roku 1996 vydala normu ISO 14001, dnes

známu pod názvom Systémy manažérstva životného prostredia z roku 2015. Norma má za úlohu pomôcť spoločnostiam v dodržiavaní aktuálnej legislatívy, predchádzať pokutám za ich nedodržiavanie, pomôcť dosahovať ciele v environmentálnej oblasti, a nakoniec aj s vykazovaním týchto informácií. Táto norma je dobrovoľná a podniky sa môžu rozhodnúť či chcú získať túto certifikáciu. Norma ISO je spoplatnená. Po certifikácii získajú spoločnosti rôzne konkurenčné výhody. Jednou z nich je aj väčšia dôvera u zákazníkov alebo prevencia pred rizikami v oblasti životného prostredia.

ISO má tiež štandard ISO 26000 o spoločenskej zodpovednosti. Ide v podstate o návod pre podniky podľa ktorého sa môžu riadiť. Pomáha im byť efektívnejší vo vykazovaní informácií týkajúcich sa spoločenskej zodpovednosti. Na rozdiel od ISO 14001 neslúži pre získanie certifikácie. Prvýkrát bol tento štandard uvedený v roku 2010. V súčasnosti je tento návod jedným z rámcov odporúčaných v novej smernici EÚ z roku 2023, podľa ktorých sa podniky môžu pri vykazovaní nefinančných informácií riadiť.

Organizácia GRI – Global Reporting Initiative bola založená v roku 1997. Jej štandardy pre zverejňovanie informácií o udržateľnosti sú najviac používanými štandardmi. Prvá verzia štandardov bola uverejnená v roku 2000. Štandardy pre zverejňovanie informácií boli obsiahnuté v smerniciach, spolu s návodom a princípmi. Princípy mali pomôcť pri výbere smerodajných informácií pre vykazovanie a tiež napomáhali pri zvyšovaní kvality danej správy o udržateľnosti. Indikátory výkonnosti sa delili do oblastí, a to na ekonomickú sféru, environmentálnu a sociálnu. Výsledkom používania GRI štandardov je opäť budovanie dôvery a dobrej reputácie, zlepšovanie vzťahov medzi zúčastnenými stranami a hlavným cieľom dosiahnuť udržateľnosť a inkluzivitu v celosvetovej ekonomike. Organizácia GRI tiež poskytuje rôzne programy, v ktorých sa zameriavajú na vzdelávanie v udržateľnom vykazovaní.

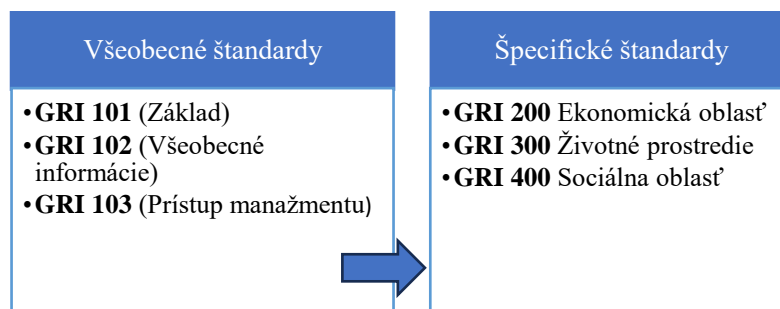
V roku 2021 GRI aktualizovala svoje všeobecné štandardy. Tie ale nezačali platiť okamžite, aj keď GRI nabádala firmy, aby sa nimi začali riadiť čo najskôr. Oficiálne prišli do platnosti až v roku 2023. Táto zmena súvisela najmä so vznikom novej smernice rady EÚ pre vykazovanie o udržateľnosti, na ktorej vzniku sa organizácia GRI podieľala. Pôvodné všeobecné štandardy (GRI 101, GRI 102, GRI 103) boli nahradené s GRI 1 (Základ), GRI 2 (Všeobecné informácie) a GRI 3 (Dôležité témy). Slovné názvy prvých dvoch zostali nezmenené, t. j. rovnaké ako v roku 2016. Názov sa zmenil v poslednom a to z pôvodného

GRI 103 Prístup manažmentu (Management Approach) na GRI 3 Dôležité témy (Material Topics)(Flagship, 2022). Pre bližšie vysvetlenie:

- GRI 1 špecifikuje požiadavky, ktoré musí organizácia splňať, aby jej správy boli v súlade s normami GRI.
- GRI 2 obsahuje informácie, ktoré organizácia používa na poskytovanie údajov o svojich postupoch vykazovania, aktivitách, riadení a zásadách.
- GRI 3 obsahuje témy, ktoré reprezentujú najvýznamnejší vplyv danej organizácie na ekonomiku, životné prostredie a ľudí, vrátane vplyvu na ich ľudské práva. Tiež poskytuje vedenie v tom ako tieto témy určiť.

V rámci aktualizovaných GRI štandardov sa kladie väčší dôraz na požiadavky na vykazovanie o ľudských právach, o zúčastnených osobách resp. stranách (z angl. stakeholder), ktoré sú alebo by mohli byť ovplyvňované aktivitami organizácie a na kontrolu, zmierňovanie a predchádzanie negatívnym vplyvom organizácie.

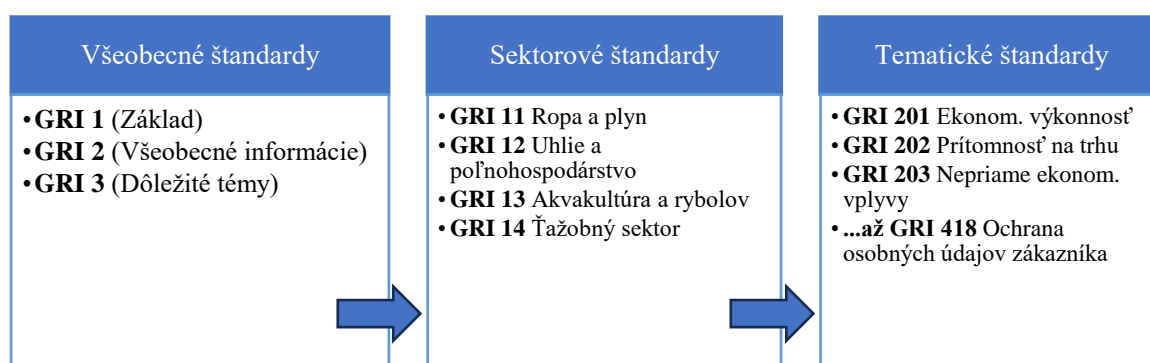
Schéma 1: Pôvodná schéma štandardov z r. 2016

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe schémy GRI (globalreporting.org)

V pôvodných štandardoch sa nachádzali okrem všeobecných aj špecifické štandardy. Oblasti špecifických štandardov sa delili na ekonomickú (GRI 200), životné prostredie (GRI 300) a sociálnu (GRI 400). Tieto špecifické štandardy boli zrušené a v roku 2021 nahradené novými samostatnými Tematickými štandardami, ktorých je dohromady 31.

Schéma 2: Nová schéma GRI štandardov z roku 2021

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe schémy GRI (globalreporting.org)

Z porovnania štandardov je zreteľné, že v aktualizovaných štandardoch boli pridané sektorové štandardy. Zverejnené boli zatiaľ prvé štyri ale celkovo je naplánovaných až 40. Zverejňované sú podľa dôležitosti, čiže podľa toho, aký sektor má najvyšší dopad na životné prostredie. Sektory boli rozdelené do 4 skupín. 1. skupina sú spoločnosti ktoré sú považované za odvetvia s najväčším dopadom na udržateľnosť. Tam patria aj prvé zverejnené sektorové štandardy.

Pri téme udržateľnosti a životného prostredia nemožno zabudnúť aj na Organizáciu spojených národov (OSN). Jej vznik sa datuje do roku 1945. OSN Brundtlandovou komisiou definovala pojem udržateľnosť (ang. sustainability) v roku 1987. Podľa definície je udržateľnosť plnenie potrieb súčasnosti bez ohrozenia schopnosti budúcich generácií uspokojiť svoje potreby.

Najmladšou so spomenutých organizácií je EFRAG, celým názvom Európska poradná skupina pre finančné výkazníctvo (European Financial Reporting Advisory Group). Táto organizácia bola založená v roku 2001 s podporou Európskej komisie a má slúžiť verejnému záujmu. Jej sídlo sa nachádza v Bruseli. Medzi jej hlavné aktivity patrí tvorba nových Európskych štandardov na vykazovanie informácií o udržateľnosti (ESRS) a tiež finančné výkazníctvo, do ktorého patrí zaoberanie sa štandardami IFRS.

Zmienku si zaslúži aj organizácia Accountancy Europe. Sídlo má rovnako ako EFRAG v Bruseli. Pôvodne bola sformovaná v roku 1987 pod názvom Federation of European Accountants ale v roku 2016 zmenila svoj názov (accountancyeurope.eu). Združuje sa pod ňu 50 profesijných organizácií z rôznych krajín a zastupujú ich kvalifikovaní účtovníci, audítori a poradcovia. Táto organizácia sa pravidelne venuje téme udržateľnosti

a nefinančných výkazov. Na ich stránkach zverejňujú výber najkvalitnejších nefinančných správ a taktiež uverejňujú množstvo článkov na tému udržateľnosti.

Na samotné nefinančné vykazovanie mala a aj v súčasnosti má veľký vplyv Európska únia a to prostredníctvom smerníc. V roku 2013 bola vydaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov. V nej bolo uvedené, že podniky by mali zverejňovať aj nefinančné informácie relevantné pre ich druh podnikania a ich obsahom by mali byť témy týkajúce sa životného prostredia a zamestnancov. V smernici však bola možnosť pre členské štáty oslobodiť od týchto informácií malé a stredne veľké podniky. Smernica z roku 2013 mala na Slovensku vplyv na zmenu zákona o účtovníctve a to v časti „Výročná správa“. Zmenou bolo napríklad rozšírenie výročnej správy, a to o správu o platbách orgánom verejnej moci, taktiež audítor musel vyjadriť svoj názor k samotnej výročnej správe a informáciám v nej zverejnených. Táto zmena bola implementovaná do zákona s účinnosťou od 1. januára 2016.

V roku 2014 bola vydaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ Zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti (NFRD). Touto smernicou sa menila tá pôvodná z roku 2013. Pomocou nej chcela EÚ stanoviť minimálne požiadavky v celej Únii na rozsah informácií, ktoré podniky zverejňujú. Táto smernica bola taktiež implementovaná do zákona účtovníctve a zmeny v nej uvedené sú stále na Slovensku v platnosti.

1.3 Legislatíva stanovujúca požiadavky na nefinančné vykazovanie

Ako už bolo spomenuté v predchádzajúcej kapitole na legislatívu má vplyv Európska únia a jej smernice. Na Slovensku sa tieto požiadavky pretavujú do zákona o účtovníctve. V nasledujúcich kapitolách si bližšie priblížime aktuálne platnú legislatívu a následne pripravovanú legislatívu, čiže novú smernicu Európskej únii, ktorá pokračuje v trende prísnejších požiadaviek na zverejňovanie informácií, ktoré súvisia so životným prostredím a udržateľnosťou.

1.3.1 Požiadavky na nefinančné vykazovanie v Slovenskej republike

V súčasnosti je nefinančné vykazovanie ovplyvnené smernicou 2014/95/EÚ Zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti. V smernici je uvedené že sa od spoločností očakáva vyhotoviť nefinančný výkaz, v ktorom budú informácie o vplyve spoločností na životné prostredie, zdravie, bezpečnosť, o využívaní

energie či už je to z obnoviteľných alebo neobnoviteľných zdrojov, o znečisťovaní ovzdušia, využití vody, emisiách skleníkových plynov. Zverejňovať sa majú aj informácie o zamestnancoch. Tam patrí aké opatrenia spoločnosť spravila pre zabezpečenie rodovej rovnosti, vhodných pracovných podmienkach, bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Vo výkaze majú byť aj informácie o boji proti korupcii. Spoločnosti môžu pri vykazovaní týchto informácií využiť rámce vnútroštátne, medzinárodné alebo rámce Únie. Medzi ne patria usmernenia a normy už spomenutých organizácií OSN, OECD, ISO ale aj ďalších. V smernici bolo stanovené, že požiadavky na zverejňovanie týchto informácií sa týkajú najmä veľkých spoločností, ktoré sú subjektami verejného záujmu, a ktoré majú viac ako 500 zamestnancov. Úloha audítorov je skontrolovať, či bol tento nefinančný výkaz zostavený.

Smernica novelizovala pôvodnú smernicu z roku 2013 vložением a pozmenením niektorých článkov. Najvýznamnejší vplyv má článok 19a s názvom „Nefinančný výkaz“. Ten sa venuje samotnej obsahovej náplni nefinančného výkazu a tiež tomu, ktoré spoločnosti sú povinné ho zahrnúť do svojej správy. Náplňou nefinančného výkazu by okrem informácií o environmentálnej, sociálnej, zamestnaneckej sfére a dodržiavaní ľudských práv, boja proti korupcií a úplatkárstve mali byť aj:

- opis činnosti podniku,
- opis postupov a politík, ktoré sa vzťahujú na vykazované informácie a aj výsledky politík,
- riziká, ktoré sa týkajú vykazovaných záležitostí, obchodné vzťahy, služby a produkty ktoré by mohli negatívne vplývať na tieto riziká a ich riadenie,
- najdôležitejšie nefinančné ukazovatele správania pre daný podnik.

Povinnosť zahrnúť nefinančný výkaz do správy o hospodárskej činnosti, je ako už bolo spomenuté, stanovená subjektom verejného záujmu po splnení kritéria priemerného počtu zamestnancov. V prípade ak podnik neuvedie nejakú skutočnosť, musí uviesť dôvod prečo. Tiež musí uviesť z akých rámcov pri zostavovaní výkazu vychádzal.

V článku 20 zaoberajúcim sa vyhlásením o správe a riadení, bolo v odseku 1 bolo pridané písmeno g) o politike rozmanitosti orgánom podniku. To znamená informácie o vzdelaní, veku, pohlaví, profesionálnych skúsenostiach. Pri neuplatňovaní politiky rozmanitosti musí spoločnosť opäť uviesť dôvod prečo tak nie je. Smernica NFRD obsahuje tiež článok 29a týkajúci sa konsolidovaného nefinančného výkazu. Na konsolidovaný

nefinančný výkaz, ktorý predkladajú materské podniky veľkej skupiny, sa obsahovo vzťahujú rovnaké podmienky ako na podniky v článku 19a so zohľadnením, že ide o skupinu.

V legislatíve Slovenska boli tieto zmeny zakomponované do zákona o účtovníctve v §20 a začali platiť od 1. januára 2017. Pre subjekty verejného záujmu (s viac ako 500 zamestnancami) platí, že vykazujú rozšírené množstvo nefinančných informácií podľa smernice EÚ článku 19a. Tiež musia uviesť odkazy na finančné údaje v účtovnej závierke pokiaľ majú súvis s oblasťou spoločenskej zodpovednosti. Okrem podmienky počtu zamestnancov musia spoločnosti spĺňať ešte aspoň jednu z nasledujúcich podmienok:

- suma majetku nad 20 000 000€
- suma čistého obratu nad 40 000 000€

V zákone o účtovníctve bola daná výnimka pre subjekty verejného záujmu, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami. Pokiaľ sú nefinančné informácie o nich vykázané materskou spoločnosťou vo výročnej správe, tak ich nemusia ich zverejňovať.

Výročné správy podnikov verejného záujmu za rok 2021 a neskoršie sú upravované nariadením Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií, známym tiež pod názvom taxonómia EÚ. Týka sa investícií, ktoré by mali spĺňať určité kritéria aby boli považované za udržateľné, čiže by mali mať pozitívny dopad na životné prostredie. Mali by spĺňať jeden z cieľov daných EÚ a zároveň žiaden z nich nenarúšať a ani neporušovať základné ľudské práva alebo pracovné podmienky. Cieľov je 6: zmierňovanie klimatických zmien, prispôbenie sa zmene klímy, trvalo udržateľné využívanie a ochrana vody a morských zdrojov, prevencia a kontrola znečistenia, ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov, prechod na obehovú (cirkulárnu) ekonomiku. Obehová ekonomika alebo obehové hospodárstvo predstavuje systém, v ktorom sa materiál, výrobky ale aj iné zdroje využívajú čo najdlhšie a najefektívnejšie. Cieľom tohto systému je obmedziť odpad z týchto zdrojov alebo ho aspoň minimalizovať. Jedným z príkladov uvedených v nariadení taxonómie ako dosiahnuť obehové hospodárstvo je zvýšenie trvanlivosti alebo opraviteľnosti produktov. (Európsky parlament a Rada EÚ, 2020).

1.3.2 Nefinančné vykazovanie resp. vykazovanie udržateľnosti podľa smernice EÚ o udržateľnosti

V roku 2022 bola schválená nová smernica 2022/2464 zo 14. decembra 2022, o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov, známa aj pod skratkou CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive). Táto smernica nahradí predchádzajúcu smernicu NFRD, a správy s nefinančnými informáciami, ktoré sú zamerané na udržateľnosť sa budú zostavovať na jej základe. Vykazovanie podľa CSRD bude vyžadované už spomínanou taxonómiou EÚ a spolu budú tvoriť súbor pravidiel, podľa ktorých sa podniky budú riadiť. Cieľom tejto novej smernice je zvýšenie porovnateľnosti a prehľadnosť správ. Európska komisia sa rozhodla aktualizovať požiadavky na oblasť vykazovania udržateľnosti z dôvodu jej novej stratégie. Stratégia „Európska zelená dohoda“ má za cieľ pretvoriť Úniu na hospodárstvo zodpovedajúce súčasnosti, ktoré bude svoje zdroje využívať čo najúčinnšie. Chce aby do roku 2050 neboli žiadne emisie skleníkových plynov, aby mali občania dostatok pracovných miest a Únia bola pevná a svoj rast dosahovala investíciami, ktoré nebudú narušovať životné prostredie (Dubcová, 2022). Podnetom na dosahovanie týchto cieľov bola aj celosvetová pandémia Covid-19, ktorá napáchala škody nielen na ekonomike. Zmierňovanie negatívneho pôsobenia na životné prostredie môže tiež pomôcť predchádzať ďalším pandémiám v budúcnosti. V tejto smernici bolo odporúčanie aj na zmenu pomenovania nefinančných informácií na „informácie o udržateľnosti“, keďže je správnejší.

Povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti podľa tejto smernice nezačína pre všetky spoločnosti v rovnakom termíne. Ako prvé sa smernicou musia riadiť spoločnosti, na ktoré sa už vzťahuje smernica NFRD. Tieto spoločnosti budú prvýkrát zverejňovať report v roku 2025, za rok 2024. Patria tam subjekty verejného záujmu s viac ako 500 zamestnancami, banky, poisťovne. V roku 2026 budú zverejňovať správy o udržateľnosti za rok 2025 veľké spoločnosti, ktoré túto povinnosť podľa NFRD ešte nemali. Platí, že tieto spoločnosti majú viac ako 250 zamestnancov a zároveň ich ročný obrat presahuje 40 000 000€ alebo je ich bilančná suma aspoň 20 000 000€. Podávanie správ o udržateľnosti v roku 2027 za rok 2026 sa rozšíri aj na kótované malé a stredné podniky (ich cenné papiere vstúpili na burzu pre obchodovanie), malé úverové spoločnosti a kaptívne poisťovne. Tieto spoločnosti majú možnosť odložiť svoju povinnosť o jeden rok neskôr ak o to požiadajú. To by znamenalo, že prvý report o udržateľnosti by zverejnili až v roku 2028 za rok 2027 (Foltínová, 2022).

Pri vykazovaní podľa novej smernice sa bude vychádzať z princípu „dvojitej významnosti“. To znamená, že podniky musia zverejniť to ako vplývajú na oblasti udržateľnosti svojou činnosťou a aj to ako oblasti udržateľnosti vplývajú na rozmach, pracovný výkon a pozíciu podniku. Správy o udržateľnosti budú spadať pod povinný audit.

Od vytvorenia správy o udržateľných informáciách sú podľa smernice CSRD oslobodené podniky, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami a informácie o nich sa nachádzajú v konsolidovanej správe zostavenej ich materskou spoločnosťou. Tieto podniky musia ale vo svojej správe uviesť informácie o materskej spoločnosti, odkaz na konsolidovanú správu a informáciu, že od tvorby svojej vlastnej správy o udržateľnosti majú úľavu. Zároveň musí materská spoločnosť zostavovať správu podľa štandardov pre vykazovanie o udržateľnosti - ESRS, schválených Európskou komisiou.

Smernica CSRD mení pôvodný odsek 19a zo smernice NFRD, v ktorom bol nahradený jeho obsah novým. Zmena nastala aj v jeho názve a to z „nefinančný výkaz“ na „správa o udržateľnosti“. Tento odsek udáva aké informácie sú povinnou súčasťou správy. Spoločnosti musia podľa neho uviesť:

- opis obchodného modelu a stratégie spoločnosti, spolu s popisom akú odolnosť má ich taktika v podnikaní proti nebezpečenstvám súvisiacim s hľadiskami udržateľnosti a aké má podnik v tejto oblasti príležitosti, zámer spoločnosti a podniknuté kroky k zmierneniu globálneho otepľovania a dosiahnutiu udržateľnej ekonomiky, ako taktika spoločnosti ovplyvňuje všetky zúčastnené strany a hľadiská udržateľnosti, ako bola taktika uskutočňovaná s ohľadom na udržateľnosť,
- opis cieľov stanovených spoločnosťou, ktoré súvisia s udržateľnosťou,
- popis úloh správnych, riadiacich a dozorných orgánov,
- politiky spoločnosti vo vzťahu k udržateľnosti,
- opis zámerov spoločnosti do budúcnosti, ktoré sa vzťahujú na udržateľnosť a dosiahnutý progres, možný alebo uskutočnený negatívny dosah podnikateľskej činnosti a kroky zavedené aby mu bolo možné predchádzať,
- riziká a riadenie rizík súvisiacich s oblasťami udržateľnosti,
- relevantné ukazovatele pre zverejnenie.

Všetky informácie by mali byť uvedené nie iba pre blízku budúcnosť ale aj pre stredné a dlhé časové obdobia. Počas prvých troch rokov platí, že ak podnik nie je schopný

uviesť informácie o jeho hodnotovom reťazci musí uviesť dôvody prečo, a aj to, ako do budúcnosti plánuje požadované informácie získať na následné zverejnenie. Správy musia obsahovať všetky oblasti ESG, čiže informácie o životnom prostredí, sociálnej oblasti a informácie z riadenia.

Európska komisia okrem novej smernice predstavila aj nové štandardy vykazovania. Majú skratku ESRS a ich účinnosť sa začína od januára 2024. Tieto štandardy sú novými pravidlami pre spoločnosti, podľa ktorých sa musia pri vykazovaní informácií o udržateľnosti riadiť. Štandardy ESRS sú tvorené 12 oblasťami. (Ernst & Young, 2023) Patria tam:

- 2 všeobecné normy, ktoré sú univerzálne pre celú udržateľnosť – všeobecné požiadavky a všeobecné zverejnenia,
- 5 noriem pre environmentálnu oblasť – zmena klímy, znečistenie prostredia, vodné a morské zdroje, biodiverzita a ekosystémy, využívanie zdrojov a obehové hospodárstvo,
- 4 normy v sociálnej oblasti – vlastná pracovná sila, pracovníci v hodnotovom reťazci, dotknuté komunity, spotrebiteľia a koneční užívatelia,
- 1 norma o správe a riadení – Business Conduct.

V téme o zmene klímy sa podniky majú zamerať na to, ako sa na jej zmenu prispôsobili a aké kroky podnikli na jej zmiernenie a tiež sa majú zamerať na tému energií. Pri znečistení ide o znečistenie vzduchu, vody, pôdy, zdrojov potravín, nebezpečných látok, a mikro plastoch. Voda a morské zdroje zahŕňajú informácie o spotrebe vody, ťažbe a využití morských zdrojov. Téma biodiverzity obsahuje faktory s priamym dopadom na stratu biodiverzity, dopad na stav druhov organizmov, stav ekosystému.

Sociálne normy obsahujú záležitosti pracovných podmienok, rovnosti príležitostí a zaobchádzania. Tam patrí bezpečnosť pracovníkov, pracovný čas, primerané mzdy, work-life balance, zdravie, rovnosť pohlavia a rovnosť platov, opatrenia voči obťažovaniu na pracovisku, detská a nútená práca, súkromie. Ekonomické a sociálne práva dotknutých komunit medzi ktoré patrí adekvátna strava a bývanie. Prístup ku kvalitným informáciám pre spotrebiteľov.

Správa o riadení má obsahovať firemnú kultúru, správu o ochrane informátorov, podmienky pre zvieratá, angažovanie podniku v politike, vzťahy s dodávateľmi zahrňujúce

praktiky v oblasti platieb a v neposlednom rade informácie o korupcií – jej prevencii a nástrojov na jej zisťovanie.

Členské štáty EÚ majú čas pretaviť nové požiadavky podľa smernice CSRD do svojej legislatívy do 6. júla 2024 a musia o tom oboznámiť Komisiu. Z tohto dôvodu sa pripravuje novela zákona o účtovníctve. Novela by mala byť účinná od 1. 6. 2024.

Ako bolo spomenuté vykazovanie nefinančných informácií alebo správnejšie informácií o udržateľnosti sú ešte stále ovplyvňované smernicou NFRD avšak v blízkej budúcnosti bude oficiálne nahradená smernicou CSRD. Preto sa budeme venovať tomu, ako túto problematiku zvládajú spoločnosti v praxi a či spĺňajú aktuálne, prípadne aj plánované požiadavky.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Hlavným cieľom práce je posúdiť podstatu a význam nefinančného vykazovania, analyzovať ako vybrané výrobné spoločnosti plnia legislatívne požiadavky stanovené na zverejňovanie nefinančných informácií podľa zákona o účtovníctve a zistiť, ako sú spoločnosti pripravené na vykazovanie v súvislosti so smernicou CSRD. Na splnenie hlavného cieľa bolo potrebné stanoviť čiastkové ciele, ktorými sú:

- analyzovať nefinančné informácie zverejnené vo výročných správach vybraných spoločností, ktoré sú subjektami verejného záujmu, a teda sú povinné vykazovať nefinančné informácie, t. j. U. S. Steel Košice s. r. o. a IKEA Industry Slovakia s. r. o. za rok 2022,
- analyzovať nefinančné informácie zverejnené vo výročných správach vybraných spoločností, ktoré nie sú subjektami verejného záujmu, a teda vykazujú na základe minimálnych požiadaviek ZoÚ, t. j. Decodom spol. s r. o. a Rona a. s. za rok 2022,
- porovnať zverejnené nefinančné informácie medzi spoločnosťami na základe zákona o účtovníctve,
- osobitne analyzovať vybrané spoločnosti na základe jednotlivých oblastí ESG vykazovania, a to konkrétne životné prostredie a sociálnu oblasť.
- posúdiť, či zverejnené nefinančné informácie spĺňajú požiadavky prijatej smernice EÚ o udržateľnosti.

Objekt skúmania je posúdenie podstaty a významu nefinančného vykazovania a zhodnotenie nefinančného vykazovania na vzorke vybraných výrobných spoločností.

Pri výbere vhodných spoločností na analýzu sme pracovali s registrom účtovných závierok. Spoločnosti sme si pre účely bakalárskej práce rozdelili do dvoch skupín. Do prvej skupiny spadajú spoločnosti, ktoré sú subjektom verejného záujmu a teda sa na ne vzťahujú požiadavky vykazovania na základe smernice NFRD, premietnuté do zákona o účtovníctve. Druhou skupinou sú spoločnosti, ktoré nie sú subjektom verejného záujmu ale zostávajú výročnú správu, v ktorej musia byť zahrnuté minimálne požadované informácie týkajúce sa nefinančného vykazovania týkajúce sa životného prostredia a zamestnaneckej oblasti. Postupovali sme tak, že na základe podmienok uvedených v zákone o účtovníctve v §17a ods. 2, týkajúcich sa subjektov verejného záujmu, sme si vybrali spoločnosti, ktoré spĺňajú aspoň 2 z 3 veľkostných podmienok za minimálne 2 po sebe idúce obdobia. Na základe podmienok stanovených zákonom sme si vyseletovali spoločnosti, ktoré ich spĺňajú

a z nich sme si vybrali konkrétne výrobné spoločnosti na základe SK NACE. Oblasť výroby sme si zvolili preto, lebo výrobné spoločnosti majú svojou činnosťou vysoký vplyv na životné prostredie a komunitu v ich okolí. Následne sme vybrali spoločnosti, ktoré nie sú subjektami verejného záujmu, čiže nie sú povinné vykazovať nefinančné informácie v rozsahu zákona o účtovníctve v §20 ods. 9 a 10. Podmienky pre výber týchto spoločností boli počet zamestnancov nad 500 a oblasť podnikania vo výrobe podľa SK NACE.

Spoločnosti, ktoré nie sú subjektami verejného záujmu budeme posudzovať na základe rovnakých požiadaviek ako platia pre subjekty verejného záujmu, za účelom zistenia či vykazujú informácie, ktoré nie sú povinné zverejňovať. Pracovali sme s výročnými správami za rok 2022, keďže výročné správy za rok 2023 ešte neboli zverejnené.

Spoločnosti, ktoré sme si vybrali na základe tohto postupu uvádzame v nasledujúcej tabuľke spolu s SK NACE a informáciou, či ide o subjekt verejného záujmu alebo nie.

Tabuľka 2: Zoznam vybraných výrobných spoločností pre analýzu

Obchodné meno	SK NACE	Subjekt verejného záujmu
U. S. Steel Košice, s. r. o.	24100 výroba surového železa	áno
IKEA Industry Slovakia, s. r. o.	31090 výroba ostatného nábytku	áno
DECODOM, spol. s r. o.	31090 výroba ostatného nábytku	nie
RONA, a. s.	23130 výroba dutého skla	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe registra účtovných závierok

Spoločnosť U. S. Steel Košice bola založená v roku 2000 a nachádza sa v Košiciach. Zaoberá sa výrobou ocele a je to jej najväčší výrobca v strednej Európe. Ponúka aj výrobky s povrchovou úpravou, ako sú napríklad pocínované alebo pozinkované plechy pre elektrotechnický priemysel. Výročná správa, ktorú spoločnosť zostavila obsahuje aj skutočnosti týkajúce sa jej dcérskych spoločností. Vlastníkom U. S. Steel Košice je U. S. Steel Global Holdings nachádzajúca sa v Amsterdame. Hlavnou materskou spoločnosťou je United States Steel Corporation v Pensylvánii, USA. Spoločnosť sa riadi stratégiou „Best for all“ v preklade „to najlepšie pre všetkých“. Táto stratégia znamená, že spoločnosť chce poskytovať kvalitné služby zákazníkom a zároveň myslí aj na okolie, čiže komunitu

a životné prostredie. V oblasti životného prostredia sa spoločnosť snaží robiť maximum, čo prezentuje vo výročnej správe. V U. S. Steel Košice je zriadený ESG tím, ktorý sa zaoberá touto problematikou. Spoločnosť je spoluzakladateľom združenia Business Leaders Forum, ktoré sa zaoberá osvetou CSR tém na Slovensku.

Spoločnosť IKEA Industry Slovakia bola založená v roku 1996 a sídli v Malackách. Zaoberá sa výrobou nábytku a bytových doplnkov, výrobou dyhy a dyhových dosiek, opracovávaním drevenej hmoty a poskytovaním služieb v poľnohospodárstve. Pozostáva zo štyroch odšepných závodov nachádzajúcich sa v Malackách, Trnave a Jasnej. Každý z týchto závodov je špecializovaný na inú oblasť. Vďaka tomuto spôsobu je v každom závode maximalizovaná výroba a znižované výrobné náklady. Na druhej strane, pri znížení dopytu po určitom druhu výroby je daný závod vystavený riziku. Spoločnosť zostavila výročnú správu za hospodársky rok od 1. septembra 2021 do 31. augusta 2022.

Decodom je spoločnosť zaoberajúca sa výrobou a predajom nábytku a v súčasnosti jeden z najväčších výrobcov kuchynského nábytku na Slovensku. V jeho ponuke sa nachádza nábytok každého druhu od skriň, pohoviek, postelí, regálov a zrkadiel až po záhradný nábytok. Vznikla v roku 1999 a v súčasnosti ponúka svoje produkty cez e-shop a má sieť maloobchodných predajní po celej krajine. Spoločnosť ponúka štyri kategórie kuchýň roztriedených podľa cenových skupín. Najvyššia kategória kuchýň spoločnosti Decodom je ocenená certifikátom kvality Slovak Gold. Väčšina produkcie spoločnosti je vyvážaná do zahraničia, najmä do krajín EÚ ale aj mimo nej. Výroba je situovaná v Topoľčanoch, kde sa nachádza aj Dom nábytku.

Spoločnosť Rona sídli v Lednických Rovniach a vznikla v roku 1892. V jej začiatkoch sa venovala výrobe plochého skla, lisovaného ale aj ručne fúkaného skla. Jej súčasný názov nesie od roku 2002 a v súčasnosti sa zaoberá výrobou úžitkového skla pre domácnosti a tiež pre podniky poskytujúce služby. Momentálne je najväčším výrobcom úžitkového skla v Strednej Európe. Svoje produkty ponúka aj prostredníctvom e-shopu. V Lednických rovniach sa nachádza aj Slovenské sklárske múzeum, ktoré sa venuje vývoju výroby skla v tejto spoločnosti a značková predajňa produktov Rona.

V rámci prvej kapitoly sa venujeme teoretickému vymedzeniu pojmu nefinančné vykazovanie alebo vykazovanie o udržateľnosti a oblastiam, ktoré ho tvoria. Taktiež organizáciám, ktoré sa v tejto oblasti angažujú a legislatíve vzťahujúcej sa na túto problematiku.

V tretej kapitole sa venujeme nefinančným informáciám vo výročných správach vybraných štyroch spoločností podnikajúcich vo výrobnjej oblasti. Medzi vybranými spoločnosťami sa nachádzajú dve spoločnosti, ktoré sú subjektami verejného záujmu a dve spoločnosti, ktoré nie sú subjektami verejného záujmu. Vo vybraných spoločnostiach sme analyzovali výročné správy za rok 2022 a nefinančné informácie sme porovnávali nasledovne:

- zhodnotili sme či vo výročnej správe spoločnosti uviedli každú kategóriu nefinančných informácií,
- analyzovali sme konkrétne kroky, ktoré spoločnosti v danej kategórii podnikajú,
- všetky spoločnosti sme navzájom porovnali.

Analýza vybraných spoločností na základe jednotlivých oblastí ESG vykazovania bola uskutočnená graficky iba v dvoch oblastiach, a to životné prostredie a sociálna oblasť. V oblasti riadenia sa vo výročných správach spoločností nenachádzalo dostatok údajov na zhotovenie grafickej analýzy.

Pri vypracovaní prvej kapitoly sme postupovali tak, že sme začali výberom vhodnej literatúry a preskúmaním legislatívy vzťahujúcej sa na oblasť nefinančného vykazovania. Po selektovaní literárnych, elektronických a internetových materiálov a naštudovaní problematiky, sme v práci prezentovali súčasný stav a analyzovali oblasti, ktoré nefinančné vykazovanie zahŕňa. Všetky použité zdroje sú uvedené v zozname použitej literatúry.

Hlavnou metódou použitou v tretej kapitole je analýza a komparácia zverejnených nefinančných informácií spoločností. Analýza bola použitá pri skúmaní výročných správ jednotlivých spoločností z pohľadu naplnenia legislatívnych požiadaviek zákona o účtovníctve. Komparáciu sme využili pri porovnávaní všetkých sledovaných spoločností navzájom.

Pripravovaná novela zákona o účtovníctve v súvislosti so smernicou EÚ o udržateľnosti bola podpísaná prezidentkou 7. mája 2024 s účinnosťou od 1. júna 2024. S informáciami zahrnutými v tejto novele sme nepracovali, keďže bola schválená tesne pred odovzdaním bakalárskej práce a ešte nebola publikovaná.

3 Výsledky práce a diskusia

3.1 Analýza vykázaných nefinančných informácií za rok 2022 vo vybraných výrobných spoločnostiach, ktoré sú subjektom verejného záujmu

Aktuálne platná legislatíva v oblasti nefinančného vykazovania na Slovensku je zákon o účtovníctve. Na základe jeho ustanovení sú všetky analyzované spoločnosti povinné mať účtovnú závierku overenú audítormi, čo znamená, že sú povinné zhotoviť výročnú správu. Výročné správy by v oblasti nefinančného vykazovania mali obsahovať minimálne informácie o vplyve spoločnosti na životné prostredie a zamestnanosť. Subjekty verejného záujmu, majú požiadavky rozšírené o informácie k vývoju, konaniu, pozícií spoločnosti a o vplyve na ľudské práva, korupciu a zahrnutie taxonómie EÚ.

3.1.1 Analýza vykázaných nefinančných informácií v spoločnosti U. S. Steel

Košice, s. r. o.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame stručnú charakteristiku spoločnosti U. S. Steel Košice s údajmi súvisiacimi s nefinančným vykazovaním.

Tabuľka 3: Základná charakteristika spoločnosti U. S. Steel Košice s. r. o.

Informácie o spoločnosti	Údaje
Počet zamestnancov	8253
Oblasť podnikania	výroba surového železa, ocele a ferozliatin
Norma vykazovania	taxonómia EÚ, ciele OSN
Oblasti nefinančných informácií	všetky zložky ESG
Veda a výskum	áno
Certifikáty	ISO 14001, ISO 9001, a iné
Subjekt verejného záujmu	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Spoločnosť U. S. Steel Košice je veľká účtovná jednotka a radí sa medzi subjekty verejného záujmu, a to vďaka splneniu všetkých 3 podmienok na zaradenie do tejto kategórie, týkajúcich sa počtu zamestnancov, sumy majetku a čistého obratu. Pri vykazovaní sa riadila taxonómiou EÚ a taktiež 17 cieľmi OSN. V rámci výročnej správy zverejnila informácie o získaných certifikátoch. Išlo najmä o rôzne certifikáty ISO. Z hľadiska nášho

skúmania bol najdôležitejší ISO 14001 týkajúci sa udržateľnosti. Spoločnosť v roku 2022 vykázala náklady na vedu a výskum. Náklady boli vynaložené za účelom zlepšenia produktov a zároveň zvyšovanie produktivity, čo malo za následok znižovanie emisií pri výrobe. Prehľad zahrnutia jednotlivých oblastí nefinančného vykazovania vo výročnej správe spoločnosti uvádzame v Tabuľke 4.

Tabuľka 4: Prehľad oblastí nefinančného vykazovania vo výročnej správe U. S. Steel Košice na základe požiadaviek ZoÚ (§20 ods. 9)

Oblasť nefinančného vykazovania	Zahrnutie vo výročnej správe
Vývoj spoločnosti	áno
Konanie a postavenie spoločnosti	áno
Vplyv na životné prostredie	áno
Vplyv na sociálnu/zamestnaneckú oblasť	áno
Ľudské práva	áno
Korupcia/ úplatkárstvo	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Vo výročnej správe spoločnosť U. S. Steel Košice zahrnula informácie o vývoji v podobe opisu vzniku, vlastníka a tiež dcérskych spoločností. Taktiež zverejnila aké zmeny v rámci skupiny spoločnosti počas roka 2022 nastali. Spoločnosť tiež popísala svoju stratégiu „best for all“ (v preklade to najlepšie pre všetkých) podľa ktorej sa riadi. Na základe tejto stratégie spoločnosť kladie veľký dôraz na to, ako pristupuje k svojmu okoliu a dbá na udržateľnosť. Informácie o vplyve na životné prostredie, sociálnu oblasť, zamestnaneckú oblasť, ľudské práva a boj proti korupciám a úplatkárstvu do výročnej správy zahrnula v rámci rozdelenia nefinančných informácií na základe 17 cieľov OSN, a tiež v rozdelení z hľadiska ESG, kde pod každú oblasť rozdelila svoje činnosti. V rámci analýzy jednotlivých kategórií nefinančných informácií sme prišli k záveru, že spoločnosť U. S. Steel Košice vo svojej výročnej správe zahrnula všetky oblasti požadované zákonom o účtovníctve v § 20 ods. 9, pre subjekty verejného záujmu.

V rámci výročnej správy spoločnosť U. S. Steel Košice zverejnila aj konkrétne kroky, ktoré v každej oblasti nefinančných informácií podnikla. Tieto kroky uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 5: Konkrétne politiky a činnosti v oblastiach nefinančných informácií v spoločnosti U. S. Steel Košice

Oblasti nefinančných informácií				
Obchodný model	Životné prostredie	Zamestnanecká a soc. oblasť	Ľudské práva	Korupcia/úplatkárstvo
To najlepšie pre všetkých (Best for all)	Odpad	Štruktúra zamestnancov	Diskriminácia	Etický kódex
	Voda a energia	Benefity a BOZP	Rovnosť príležitostí	Protikorupčné princípy
	Emisie a ovzdušie	Vzdelávanie a podpora komunity	Princípy sexuálneho obťažovania a diskriminácie	Princípy darov a pohostenia

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Obchodný model spoločnosti je ich stratégia „best for all“, ktorá ako sme už spomínali, má za úlohu naplniť požiadavky ako zákazníkov na kvalitu produktov, tak aj zabezpečiť aby pri výrobe nebolo príliš zaťažované životné prostredie a bola čo najviac udržateľná. Pri téme životného prostredia spoločnosť špecifikovala činnosti týkajúce sa nakladania s odpadom, vodou, spotrebou energie a znečisťovaním ovzdušia. So znečisťovaním ovzdušia súvisí aj množstvo vyprodukovaných emisií. Svoju pro aktivitu v oblasti vplyvu na životné prostredie dokazuje certifikátom ISO 14001, ktorý bol v roku 2022 preverený auditom. Pri vykazovaní o odpadoch spoločnosť zverejnila percentuálne podiely jednotlivých druhov odpadov na celkovej hodnote recyklovaných odpadov. Zverejnené boli aj množstvá recyklovaných odpadov v tonách za rok 2022. Ochrana vôd je pri výrobe zabezpečená opätovným používaním už použitej prečistenej vody. U. S. Steel Košice zverejnila aj konkrétne hodnoty vyprodukovaných emisií tuhých znečisťujúcich látok, oxidov dusíka a síry. Spoločnosť poskytla informácie k vývoju v tejto oblasti, keď v porovnaní s rokom 2001 znížila emisie dusíka o 56% a oxidov síry až o 84%. (Výročná správa USSK, 2022) Zverejnené boli aj namerané hodnoty imisií (látky, ktoré sa dostali do atmosféry a negatívne pôsobia na ŽP) v jednotlivých monitorovacích systémoch v okolí spoločnosti.

Za rok 2022 spoločnosť vykázala informácie týkajúce sa zamestnancov v podobe percentuálneho rozdelenia zamestnancov na základe pohlavia, veku a vzdelania. Okrem toho

uviedla konkrétne benefity poskytované zamestnancom. Benefity pre zamestnancov mali finančný aj nefinančný charakter. Spoločnosť dbá na bezpečnosť svojich zamestnancov a dokazuje to zverejnenými počtami úrazov za rok 2022 v grafickom vyjadrení. Aj v oblasti bezpečnosti pri práci disponuje certifikátmi ISO. Veľký význam spoločnosť prikladá aj vzdelávaniu. Vzdelávanie sa týka nie len zamestnancov, ale aj žiakov a študentov stredných a vysokých škôl v podobe duálneho vzdelávania a odbornej praxe. Starostlivosť o komunitu v okolí je zabezpečená finančnými príspevkami od spoločnosti pre zdravotnícke zariadenia a nadáciu. Spoločnosť podporuje šport, kultúru a organizuje dobrovoľnícke aktivity do ktorej sa jej zamestnanci zapájajú a tak pomáhajú svojmu okoliu.

Oblasť podnikania spoločnosti sa spája s menším zastúpením žien medzi zamestnancami, ale vedie štatistiku podielu žien vo vedení spoločnosti a podporuje „ženskú sieť“, ktorá povzbudzuje ženy v profesijnom rozvoji. Proti diskriminácií sa snaží pôsobiť tak, že spolupracuje s rómskou komunitou a poskytuje rôzne príležitosti na zamestnanie. U. S. Steel Košice poskytuje možnosť práce pre zamestnancov so zdravotným znevýhodnením. Spoločnosť má vypracované princípy, ktoré sa zaoberajú oblasťou sexuálneho obťažovania a iných foriem diskriminácie. Tie vo výročnej správe neboli priamo rozpísané, ale boli spomenuté. V rámci elektronickej formy výročnej správy je ich dostupnosť zabezpečená linkom a tak sú jednoducho prístupné. Takýmto spôsobom sú vo výročnej správe zakomponované aj princípy týkajúce sa predchádzaniu korupcie a úplatkov. V rámci oblasti korupcie a úplatkov bolo údajov v samotnej výročnej správe najmenej a viac sa im venujú spomínané princípy, ku ktorým sa dá prostredníctvom výročnej správy dostať.

Špecifikom v spoločnosti U. S. Steel Košice je takzvaná „etická linka“, ktorú spoločnosť zriadila za účelom možnosti nahlasovať neetické správanie. Podnety môžu nahlasovať zamestnanci, ale aj subjekty z externého prostredia. U. S. Steel Košice vo svojej výročnej správe zverejnila všetky požadované informácie na základe zákona o účtovníctve a to nie len iba ako oblasti, ktorými sa zaoberá, ale aj konkrétne bližšie špecifikovala svoje aktivity. Nefinančné informácie boli z nášho pohľadu po uskutočnenej analýze poskytnuté v dostatočnom rozsahu, kvalite a splňali všetky legislatívne požiadavky na ich vykazovanie.

3.1.2 Analýza vykázaných nefinančných informácií v spoločnosti *IKEA Industry*

Slovakia s. r. o.

Charakteristiku spoločnosti *IKEA Industry Slovakia* so základnými údajmi uvádzame v Tabuľke č.6.

Tabuľka 6: Základná charakteristika spoločnosti *IKEA Industry Slovakia s. r. o.*

Informácie o spoločnosti	Údaje
Počet zamestnancov	1588
Oblasť podnikania	výroba ostatného nábytku
Norma vykazovania	taxonómia EÚ
Oblasti nefinančných informácií	životné prostredie, sociálne záruky
Veda a výskum	nie
Certifikáty	ISO 14001, ISO 9001, ISO 45001
Subjekt verejného záujmu	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Spoločnosť *IKEA Industry Slovakia* je druhou analyzovanou spoločnosťou, ktorá sa radí medzi subjekty verejného záujmu. Na zaradenie do tejto skupiny splnila 2 podmienky z 3, a to sumy majetku a obratu. *IKEA Industry* zverejnila výročnú správu za hospodársky rok, ktorý trval od 1. septembra 2021 do 31. augusta 2022. Pri vykazovaní nefinančných informácií sa riadila primárne taxonómiou EÚ. Na vedu a výskum nevytlačila žiadne prostriedky. Certifikované má normy ISO 14001, 9001 a normu ISO 45001 týkajúcu sa bezpečia a ochrany zdravia pri práci. Oblasti nefinančného vykazovania podľa zahrnutia vo výročnej správe spoločnosti uvádzame v Tabuľke 7.

Tabuľka 7: Prehľad oblastí nefinančného vykazovania vo výročnej správe *IKEA Industry Slovakia* na základe požiadaviek ZoÚ (§20 ods. 9)

Oblasť nefinančného vykazovania	Zahrnuté vo výročnej správe
Vývoj spoločnosti	áno
Konanie a postavenie spoločnosti	áno
Vplyv na životné prostredie	áno
Vplyv na sociálnu/zamestnaneckú oblasť	áno
Ľudské práva	áno
Korupcia/ úplatkárstvo	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Výročná správa spoločnosti obsahovala každú oblasť požadovanú v zákone o účtovníctve. Opísala svoj vznik, činnosť a vývoj spoločnosti spolu s jej finančnou situáciou za vykazované obdobie. Spoločnosť pozostáva zo 4 odštepných závodov, a ku každému z nich poskytla základné informácie ohľadom činnosti na ktorú sa špecifikujú, sídla a vedúceho. Na základe taxonómie EÚ svoje vykazovanie rozdelila na dve časti. V prvej sa venovala environmentálnej oblasti a v druhej sociálnej, spolu s korupciou a úplatkárstvom. Na záver boli uvedené účtovné metódy, ktoré spoločnosť pri vykazovaní podľa taxonómie EÚ použila. Konkrétne činnosti, ktoré spoločnosť vo výročnej správe zverejnila sú uvedené v Tabuľke č. 8.

Tabuľka 8: Konkrétne politiky a činnosti v oblastiach nefinančných informácií v spoločnosti IKEA Industry Slovakia

Oblasti nefinančných informácií				
Obchodný model	Životné prostredie	Zamestnanecká a soc. oblasť	Ľudské práva	Korupcia/ úplatkárstvo
Nevykázané	Odpad	BOZP – ISO norma	Žiadne konkrétne informácie	Žiadne konkrétne informácie
	Energia	-	-	-
	Meracie zariadenia, fotovoltika, iné	-	-	-

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

V rámci analýzy konkrétnych informácií z jednotlivých kategórií nefinančného vykazovania sme zistili, že k väčšine neboli uverejnené žiadne. Kategória, ktorá bola ako jediná dostatočne naplnená konkrétnymi krokmi, ktoré spoločnosť podniká, je životné prostredie. Spoločnosť uverejnila informácie k nakladaniu s odpadom, ktorý je zbieraný a recyklovaný alebo je znova použitý. V rámci informácií o energií je uvedené, že spoločnosť si vyrába teplo z dreveného odpadu vzniknutého pri výrobe a tiež vynaložila prostriedky za účelom lepšej efektívnosti využívania energie v budovách a to tým, že investovala prostriedky do zariadení na jej meranie a kontrolu. Taktiež počas obdobia zahrnutého do výročnej správy inštalovala fotovoltické panely. Spoločnosť zverejnila

informácie aj k iným činnostiam v rámci vplyvu na životné prostredie ale pre našu analýzu sme ich vyhodnotili ako menej dôležité.

V časti výročnej správy venovanej minimálnym sociálnym zárukám spoločnosť zahrnila všetky zvyšné kategórie nefinančného vykazovania. Avšak táto časť neobsahovala žiadne konkrétne politiky a kroky spoločnosti, ktoré počas obdobia, za ktoré vykazovala vykonala. Bolo to iba všeobecné zhrnutie podľa akých kritérií a noriem sa riadi a vyhlásenie, že dodržiava postupy zodpovedného podnikania. Vo výročnej správe však už skôr uviedla certifikáciu ISO normy vzťahujúcej sa na bezpečnosť pri práci a tak vieme doložiť, že venuje pozornosť BOZP v rámci starostlivosti o svojich zamestnancov.

Konkrétne informácie v rámci jednotlivých kategórií nefinančného vykazovania poskytnuté spoločnosťou IKEA Industry Slovakia hodnotíme ako nedostatočné. Spoločnosť by mala doplniť minimálne informácie k štruktúre zamestnancov (podľa rôznych kategórií ako je vek, pohlavie, vzdelanie), poskytované benefity, aké kroky zaviedla pre dodržiavanie ľudských práv a rovnosti príležitostí, ako sa angažuje v rámci komunity a ako postupuje pri boji proti korupciám a úplatkárstvu.

3.2 Analýza vykázaných nefinančných informácií za rok 2022 vo vybraných výrobných spoločnostiach, ktoré nie sú subjektom verejného záujmu

Spoločnosti, ktoré nepatria medzi subjekty verejného záujmu, môžu do svojej výročnej správy zahrnúť nefinančné informácie v dobrovoľnom rozsahu. Vo výročnej správe by sa mali nachádzať nefinančné informácie o vplyve na životné prostredie a zamestnanosť avšak pri spoločnostiach, ktoré nie sú subjektom verejného záujmu nie sú upravené žiadne ďalšie kritériá.

3.2.1 Analýza vykázaných nefinančných informácií v spoločnosti Decodom spol. s. r. o.

Charakteristika spoločnosti Decodom je zhrnutá v Tabuľke 9, ktorá obsahuje informácie o počte zamestnancov, oblasti podnikania a ďalšie základné údaje.

Tabuľka 9: Základná charakteristika spoločnosti Decodom spol. s r .o.

Informácie o spoločnosti	Údaje
Počet zamestnancov	645
Oblasť podnikania	výroba ostatného nábytku
Norma vykazovania	Zákon o účtovníctve
Oblasti nefinančných informácií	životné prostredie, sociálna oblasť
Veda a výskum	nie
Certifikáty	iba na výrobky
Subjekt verejného záujmu	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Výročná správa spoločnosti Decodom bola zostavená na základe zákona o účtovníctve. Pri jej zostavení sa nezohľadňovala taxonómia EÚ ani žiadna iná norma na vykazovanie nefinančných informácií. Do výročnej správy bol zahrnutý vplyv na životné prostredie a na sociálnu oblasť. Spoločnosť nevynaložila žiadne prostriedky na vedu a výskum a tiež nezverejnila žiadne certifikácie ISO noriem. Certifikáty uvedené vo výročnej správe sa vzťahovali iba na samotné výrobky spoločnosti a nemali žiadny súvis s oblasťou udržateľnosti. V Tabuľke 10 uvádzame zahrnutie jednotlivých oblastí nefinančného vykazovania vo výročnej správe spoločnosti.

Tabuľka 10: Prehľad oblastí nefinančného vykazovania vo výročnej správe Decodom na základe požiadaviek ZoÚ (§20 ods. 9)

Oblasti nefinančného vykazovania	Zahrnuté vo výročnej správe
Vývoj spoločnosti	áno
Konanie a postavenie spoločnosti	áno
Vplyv na životné prostredie	áno
Vplyv na sociálnu/zamestnaneckú oblasť	áno
Ľudské práva	nie
Korupcia/ úplatkárstvo	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Spoločnosť Decodom vo výročnej správe uviedla základné informácie o svojom vzniku a tiež o svojej podnikateľskej činnosti a jej vývoji v roku 2022. V rámci jednotlivých kategórií nefinančného vykazovania sa predovšetkým venovala vplyvu na životné prostredie

a sociálno-zamestnaneckú oblasť. Vo výročnej správe sa nenachádzali informácie k dodržiavaniu ľudských práv a ani k boju proti korupcii a úplatkom v rámci spoločnosti. Spoločnosť neuviedla všetky informácie, ktoré musia vykazovať subjekty verejného záujmu podľa zákona o účtovníctve §20 ods. 9. Konkrétne činnosti, ktoré spoločnosť vo výročnej správe zverejnila uvádzame v Tabuľke 11.

Tabuľka 11: Konkrétne politiky a činnosti v oblastiach nefinančných informácií v spoločnosti Decodom

Oblasti nefinančných informácií				
Obchodný model	Životné prostredie	Zamestnanecká a soc. oblasť	Ľudské práva	Korupcia/úplatkárstvo
Nevykázané	Odpad	Štruktúra zamestnancov	Nevykázané	Nevykázané
	Voda	Vzdelávanie	-	-
	Ovzdušie	Podpora komunity	-	-

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Kategórie nefinančných informácií, ktoré zahŕňali konkrétne činnosti a kroky spoločnosti boli životné prostredie a sociálna a zamestnanecká oblasť. V rámci vplyvu na ŽP spoločnosť uviedla svoju politiku v oblasti nakladania s odpadom, vodou a ochranou ovzdušia. Pri nakladaní s odpadom spoločnosť dodržiava zákony týkajúce sa tejto problematiky a odpady ktoré jej pri výrobe vznikajú odpredáva na recykláciu alebo separuje. Taktiež uviedla aj konkrétne množstvá týchto odpredaných odpadov. Pri informáciách o využívaní a ochrane vôd boli informácie stručné. Spoločnosť využíva svoju vlastnú studňu a poskytuje hlásenia pre SHMÚ. K téme ovzdušia zverejnila počty zdrojov znečisťovania a spôsoby vďaka ktorým je znečistenie v súlade s platným zákonom.

V rámci zamestnaneckej oblasti zverejnila štruktúru zamestnancov podľa typu vykonávanej práce. Chýbala štruktúra podľa pohlavia, veku alebo iných hľadísk. Benefity poskytované zamestnancom tiež vo výročnej správe neboli uvedené. Spoločnosť uviedla informácie k vzdelávaniu, ktoré uskutočňuje prostredníctvom duálneho vzdelávania študentov stredných škôl v dvoch študijných odboroch. Podpora komunity je zabezpečená formou nadácie spoločnosti, ktorá slúži najmä pre zamestnancov a ich rodinu, ale v prípade

potreby slúži aj ľuďom mimo spoločnosti postihnutých prírodnou katastrofou alebo inou ťažkou situáciou.

Analýzou týchto informácií sme prišli k záveru, že spoločnosť vo svojej výročnej správe uviedla dostatočné množstvo konkrétnych informácií iba k oblasti vplyvu na životné prostredie. V rámci zamestnaneckej oblasti chýba presná štruktúra zamestnancov, benefity a informácie k bezpečnosti pri práci. Úplne chýbajú aj informácie o korupcii a ľudských právach. Spoločnosť tieto informácie zatiaľ nie je povinná zverejňovať, preto žiadne požiadavky na nefinančné vykazovanie neporušila. Pozitívnym krokom je uvedenie kategórií životného prostredia a sociálnych vplyvov vo výročnej správe a poskytuje to základ pre ďalšie rozširovanie zverejňovaných informácií.

3.2.1 Analýza zverejnených nefinančných informácií v spoločnosti Rona a. s.

Informácie o spoločnosti Rona obsahujúce základnú charakteristiku uvádzame v Tabuľke 12.

Tabuľka 12: Základná charakteristika spoločnosti Rona a. s.

Informácie o spoločnosti	Údaje
Počet zamestnancov	1161
Oblasť podnikania	výroba dutého skla
Norma vykazovania	Zákon o účtovníctve
Oblasti nefinančných informácií	životné prostredie, sociálna oblasť
Veda a výskum	nie
Certifikáty	ISO 14001, ISO 9001
Subjekt verejného záujmu	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Spoločnosť Rona sa neradí medzi subjekty verejného záujmu. Normou pre zostavenie jej výročnej správy bol zákon o účtovníctve. Rovnako ako spoločnosť Decodom, sa pri zostavení výročnej správy neriadila žiadnym iným predpisom. V rámci výročnej správy uverejnila informácie o získaní certifikátov ISO noriem týkajúcich sa environmentálneho manažérstva (ISO 14001) a manažérstva kvality (ISO 9001). Náklady na vedu a výskum počas sledovaného obdobia nevykázala. Nefinančné informácie vo výročnej správe sa týkali životného prostredia a zamestnaneckej oblasti. Jednotlivé oblasti nefinančného vykazovania podľa zahrnutia vo výročnej správe spoločnosti uvádzame v Tabuľke 13.

Tabuľka 13: Prehľad oblastí nefinančného vykazovania vo výročnej správe Rona na základe požiadaviek ZoÚ (§20 ods. 9)

Oblasti nefinančného vykazovania	Zahrnuté vo výročnej správe
Vývoj spoločnosti	áno
Konanie a postavenie spoločnosti	áno
Vplyv na životné prostredie	áno
Vplyv na sociálnu/zamestnaneckú oblasť	áno
Ľudské práva	nie
Korupcia/ úplatkárstvo	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Rona vo výročnej správe opísala históriu spoločnosti od jej vzniku, najväčších zmien až po súčasný stav. Venovala sa aj popisu trhu pôsobenia a obchodných politik. Časť výročnej správy venovala informáciám o jej vplyve na životné prostredie a tiež sociálnu oblasť. Kategórie vplyvu na ľudské práva, korupciu a úplatkárstvo sa vo výročnej správe nenachádzali. Spoločnosť Rona teda tieto oblasti nad rámec ich povinností nezverejnila. Vo výsledku to znamená, že spoločnosť neuviedla všetky informácie, ktoré musia vykazovať subjekty verejného záujmu podľa zákona o účtovníctve §20 ods. 9. Konkrétne činnosti, ktoré spoločnosť vo výročnej správe zverejnila uvádzame v Tabuľke 14.

Tabuľka 14: Konkrétne politiky a činnosti v oblastiach nefinančných informácií v spoločnosti Rona

Oblasti nefinančných informácií				
Obchodný model	Životné prostredie	Zamestnanecká a soc. oblasť	Ľudské práva	Korupcia/ úplatkárstvo
Teritoriálny princíp	Odpad	Štruktúra zamestnancov	Nevykázané	Nevykázané
	Voda	Benefity	-	-
	Ovzdušie	Podpora komunity	-	-

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročnej správy spoločnosti za rok 2022

Obchodný model spoločnosti Rona je postavený na teritoriálnom princípe a spolupracuje prevažne s krajinami OECD, ale aj inými. V rámci konkrétnych politík spoločnosti týkajúcich sa životného prostredia, Rona rozdelila svoj vplyv na oblasti ochrany ovzdušia, vody a tiež nakladania s odpadom. Spoločnosť vyžíva vodu zo studne a aj z rieky Lednica. Pri čerpaní vody zo studne má daný maximálny limit, aby nenarušala výdatnosť vodných zdrojov. Voda z rieky je určená pre chladiace účely vo výrobe a po prečistení je vypúšťaná naspäť do jej toku. Čistenie je zabezpečené čističkou vôd a tiež filtrami, ktoré slúžia na lepšie zachytenie možného znečistenia. Ochrana ovzdušia je zabezpečená tak, že spoločnosť sa riadi príslušnou legislatívou v tejto oblasti a množstvo látok, ktoré znečisťujú ovzdušie je kontrolované. Počas roka 2022 spoločnosť využila odpadové teplo, ktoré vzniklo pri výrobe a bolo následne využité vo vykurovacom systéme. Pri ochrane ovzdušia spoločnosť spomína aj emisie (v podobe dodržiavania emisných limitov) avšak neposkytla dostatočne konkrétne informácie pre zaradenie do tejto časti analýzy, ako napríklad konkrétne údaje množstva vyprodukovaných emisií. Informácie k nakladaniu s odpadom boli relatívne stručné. Spoločnosť produkuje nebezpečný odpad, ku ktorému má povolenie na nakladanie s ním. Okrem nebezpečného odpadu vzniká aj ostatný odpad a odpad využiteľný v domácnostiach, ktorým ho na základe získaného povolenia aj odovzdáva.

Konkrétne informácie k zamestnaneckej a sociálnej oblasti sa týkali štruktúry zamestnancov, poskytovaných benefítach a podpory komunity. Napriek tomu, že informácie k podpore komunity neboli uvedené priamo v časti výročnej správy zameranej na sociálnu oblasť, zaradili sme túto kategóriu medzi tie, v ktorých sú uvedené konkrétne činnosti a to z dôvodu, že tieto informácie boli uvedené v inej časti výročnej správy. Podpora komunity bola zabezpečená tak, že spoločnosť vystupovala ako sponzor rôznych spoločenských akcií a zabezpečuje kultúrne a športové podujatia v jej okolí ale aj v rámci celého Slovenska. Zverejnená štruktúra zamestnancov bola iba z pohľadu druhu vykonávanej práce. Spoločnosť Rona ďalej zverejnila aj konkrétne benefity poskytované jej zamestnancom, ktoré mali finančnú a nefinančnú podobu. Spoločnosť kladie dôraz na dodržiavanie etických princípov, týkajúcich sa najmä vzťahov so zamestnancami. Za túto činnosť jej bola v roku 2021 udelená Veľká cena SOPK v súťaži, ktorú usporadúva Slovenská obchodná a priemyselná komora. K oblasti ľudských práv a korupcii neboli zverejnené žiadne informácie.

Vo výsledku to znamená, že spoločnosť neuviedla všetky informácie, ktoré musia vykazovať subjekty verejného záujmu a teda nesplnila požiadavky podľa zákona

o účtovníctve §20 ods. 9. Na to, aby boli splnené, musí doplniť informácie k ľudským právam, korupcii a úplatkárstvu. V rámci životného prostredia by sme odporúčali doplniť konkrétne údaje vyprodukovaných emisií. Štruktúra zamestnancov by mala byť do budúcnosti rozšírená z ďalších hľadísk (pohlavie, vek, vzdelanie). Taktiež by bolo vhodné doplniť konkrétne podujatia, ktoré spoločnosť sponzorovala a tiež informácie k vzdelávaniu. Napriek niektorým chýbajúcim informáciám hodnotíme výročnú správu kladne a vidíme v nej potenciál do budúcnosti na rozšírenie vykazovaných informácií.

3.3 Komparácia vykázaných nefinančných informácií vybraných spoločností za rok 2022

V Tabuľke 15 uvádzame komparáciu základných charakteristík analyzovaných výročných spoločností za rok 2022.

Tabuľka 15: Porovnanie základných charakteristík vybraných spoločností

Charakteristika	Spoločnosť			
	U. S. Steel Košice	IKEA Industry	Decodom	Rona
Počet zamestnancov	8253	1588	645	1161
Oblasť podnikania	výroba surového železa, ocele,..	výroba ostatného nábytku	výroba ostatného nábytku	výroba dutého skla
Norma vykazovania	taxonómia EÚ, ciele OSN	taxonómia EÚ	Zákon o účtovníctve	Zákon o účtovníctve
Oblasti nefinančných informácií	všetky zložky ESG	sociálne záruky, ŽP	sociálna oblasť ŽP	sociálna oblasť ŽP
Veda a výskum	áno	nie	nie	nie
Certifikáty	ISO 14001, ISO 9001, a iné	ISO 14001, ISO 9001, ISO 45001	iba na výrobky	ISO 14001, ISO 9001
Subjekt verejného záujmu	áno	áno	nie	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročných správ spoločností za rok 2022

Na základe komparačnej tabuľky môžeme vidieť, že taxonómiou EÚ sa pri vykazovaní riadili iba spoločnosti zaraďujúce sa medzi subjekty verejného záujmu. Z toho iba spoločnosť U. S. Steel Košice nefinančné informácie vykázala aj na základe inej normy, a to z pohľadu cieľov OSN. Jednotlivé oblasti nefinančných informácií podľa ESG rozdelila opäť iba spoločnosť U. S. Steel Košice. IKEA Industry rozdelila oblasti na životné prostredie a sociálne záruky, do ktorých zaradila všetky ostatné nefinančné informácie vo veľmi zjednodušenej forme bez konkrétnejších informácií. Spoločnosti Rona a Decodom nefinančné informácie zhodne rozdelili do dvoch častí a to sociálnu oblasť a životné prostredie. Prostriedky na vedu a výskum vynaložila iba jedna zo spoločností a to U. S. Steel Košice. Okrem spoločnosti Decodom získali všetky zvyšné spoločnosti certifikáciu normy ISO 14001 týkajúcej sa environmentálneho manažérstva. Okrem tejto normy získali certifikáciu aj iných ISO noriem, z toho najviac ich má spoločnosť U. S. Steel Košice, za ktorou nasleduje IKEA Industry Slovakia. Porovnanie oblastí nefinančného vykazovania zverejnených vo výročných správach spoločností sa nachádza v Tabuľke 16.

Tabuľka 16: Porovnanie oblastí nefinančného vykazovania vo výročných správach spoločností na základe požiadaviek ZoÚ (§20 ods. 9)

Oblasti nefinančného vykazovania	Zahrnuté vo výročnej správe			
	U. S. Steel Košice	IKEA Industry	Decodom	Rona
Vývoj spoločnosti	áno	áno	áno	áno
Konanie a postavenie spoločnosti	áno	áno	áno	áno
Vplyv na životné prostredie	áno	áno	áno	áno
Vplyv na sociálnu/zamestnaneckú oblasť	áno	áno	áno	áno
Ľudské práva	áno	áno	nie	nie
Korupcia/úplatkárstvo	áno	áno	nie	nie

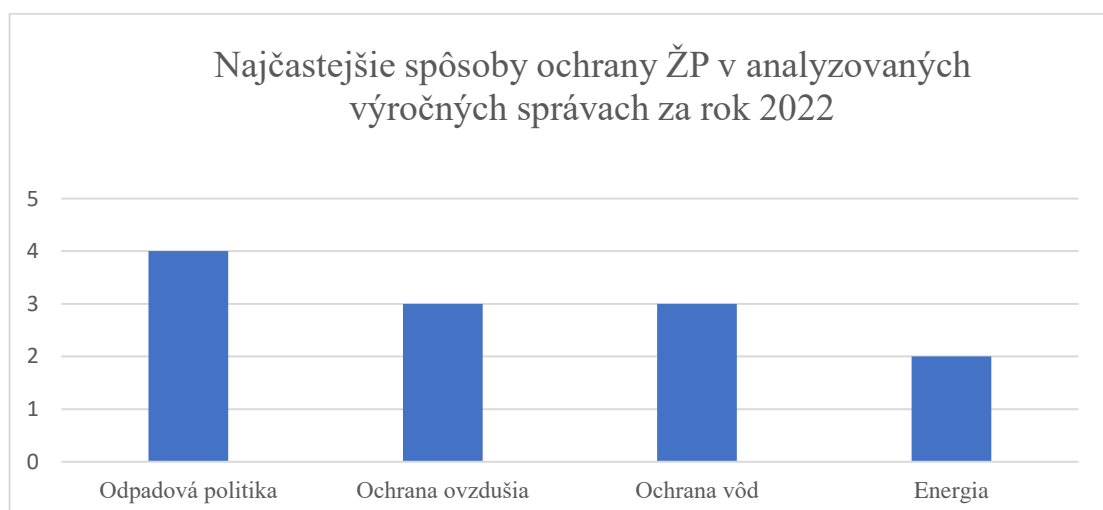
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročných správ spoločností za rok 2022

Z porovnania samotných nefinančných informácií uvedených vo výročných správach môžeme konštatovať, že spoločnosti U. S. Steel Košice a IKEA Industry zahrnuli všetky kategórie. To ale automaticky neznamená, že uviedli aj konkrétne postupy v daných oblastiach, ako sme v jednotlivých samostatných analýzach uviedli. Spoločnosti Decodom a Rona zhodne neuviedli vo výročných správach kategórie nefinančných informácií

týkajúcich sa ľudských práv, korupcie a úplatkárstva. Tieto kategórie nezahrnuli ani všeobecne, ako vyjadrenie, že pri svojej činnosti dodržiavajú ľudské práva a bojujú proti korupcii. Na základe porovnania vidíme, že požiadavky nefinančného vykazovania boli analyzovanými subjektami verejného záujmu splnené. Spoločnosti, pre ktoré tieto požiadavky povinné neboli, ich v celkovom rozsahu nenaplnili.

Analyzované spoločnosti vo svojich výročných správach poskytovali najväčšie množstvo nefinančných informácií k environmentálnej oblasti, čiže k vplyvu na životné prostredie. Oblasťou s druhým najväčším množstvom informácií bola sociálna/zamestnanecká. Naopak najmenej informácií bolo poskytnutých ku korupcii a úplatkárstvu, teda poslednej zložke ESG. Spôsoby ochrany životného prostredia, ktoré sa najčastejšie vyskytovali vo výročných správach spoločností, znázorňujeme v Grafe 1.

Graf 1: Najčastejšie spôsoby ochrany ŽP v analyzovaných výročných správach za rok 2022

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročných správ spoločností za rok 2022

V rámci konkrétnych informácií, ktoré boli poskytnuté k vplyvu na životné prostredie spoločnosti najčastejšie zverejňovali ich odpadovú politiku. Do svojej výročnej správy ju zahrnuli všetky štyri analyzované spoločnosti. Druhým najčastejšie zverejnených spôsobom ochrany životného prostredia bola ochrana ovzdušia a ochrana vôd. Do svojej výročnej správy zahrnuli tieto informácie 3 zo 4 analyzovaných spoločností. Informácie k využívaniu energie zverejnili 2 zo 4 spoločností. Zvyšné zverejnené nefinančné informácie boli pre každú spoločnosť unikátne. Patria tam napríklad informácie k emisiám, ktoré boli iba vo výročnej správe U. S. Steel Košice alebo informácie spoločnosti IKEA Industry týkajúce sa meracích zariadení a fotovoltiky. Konkrétne informácie k sociálnej oblasti, ktoré sa vo výročných správach vyskytovali najčastejšie, uvádzame v nasledujúcom Grafe 2.

Graf 2: Najčastejšie zverejnené konkrétne informácie v analyzovaných výročných správach za rok 2022 v sociálnej oblasti

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výročných správ spoločností za rok 2022

V rámci informácií týkajúcich sa sociálnej a zamestnaneckej oblasti sa najčastejšie vo výročnej správe nachádzala štruktúra zamestnancov. Do úvahy sme brali aj to, ak spoločnosť zverejnila iba štruktúru podľa druhu vykonávanej práce. Na rovnakej pozícii sa nachádza aj vplyv spoločnosti na komunitu. Údaje k podpore komunity, čiže k rôznym organizovaným akciám a pomoci uviedli 3 zo 4 spoločností. Benefity poskytované zamestnancom a vzdelávanie sa nachádzali spolu s informáciami k bezpečnosti a ochrane pri práci v 2 zo 4 výročných správ. Vzhľadom na skutočnosť, že informácie o ľudských právach sa nachádzali iba v jednej z analyzovaných výročných správ sme tieto údaje do grafu nezahrnuli. Oblasť riadenia obsahovala konkrétne informácie iba v spoločnosti U. S. Steel Košice a preto nebolo možné zostaviť graf najčastejšie zverejnených informácií medzi spoločnosťami.

Na základe analyzovaných informácií môžeme skonštatovať, že spoločnosti si uvedomujú akou dôležitou súčasťou výročnej správy sú informácie o vplyve ich činností na životné prostredie. Všetky štyri spoločnosti sú výrobnými spoločnosťami, čo znamená že ich činnosť má vysoký vplyv na svoje okolie. Pri výrobe vznikajú emisie, odpady a iné nebezpečné látky, ktoré je dôležité sledovať a minimalizovať ich. Spoločnostiam vie „nálepka“ udržateľnosti získať zákazníkov a udržať si ich v konkurencii. Vzhľadom na trend našej doby, kedy je udržateľnosť stavaná čoraz viac do popredia, je to neodmysliteľnou súčasťou zachovania dobrého postavenia. Ako vidno niektoré spoločnosti venujú viac úsilia v tejto oblasti ako iné. Zapájajú sa do aktivít na pomoc komunity okolo nich a podnikajú konkrétne kroky na zlepšovanie environmentálnej situácie.

Vykazovanie na základe novej smernice CSRD začína platiť ako prvé pre subjekty verejného záujmu za rok 2024. Z analyzovaných spoločností je to U. S. Steel Košice a IKEA Industry Slovakia. V praxi to znamená, že počas tohto prebiehajúceho roka 2024 musia zhromažďovať informácie o udržateľnosti pre zverejnenie vo výročnej správe v roku 2025 tak, aby spĺňali prísnejšie požiadavky. Obe spoločnosti už vykazovali v súlade s taxonómiou EÚ, a tak nadobudli skúsenosti s jej požiadavkami na zverejnené údaje. Výročná správa spoločnosti U. S. Steel Košice za rok 2022 splnila všetky požadované kritéria a je na vykazovanie podľa smernice CSRD pripravená najlepšie. Informácie, ktoré by mala spoločnosť U. S. Steel doplniť sa týkajú rozšírenia informácií zo zamestnaneckej oblasti, konkrétne o platové rozdiely, t. j. či majú zamestnanci bez ohľadu na pohlavie v rovnakom postavení zhodné mzdové ohodnotenie. Z oblasti environmentálnej chýbali informácie o adaptácii na zmenu klímy. Spoločnosť IKEA Industry by mala získať konkrétne údaje k jednotlivým kategóriám nefinančného vykazovania aby spĺňala požiadavky smernice CSRD. Vzťahuje sa to najmä na informácie k sociálnej oblasti a riadeniu, ale aj pri vplyve na životné prostredie je priestor na zlepšovanie. Napríklad zverejniť množstvá vyprodukovaných emisií. Pre obe firmy platí, že informácie o udržateľnosti budú musieť byť preskúmané v rámci auditu z hľadiska presnosti informácií.

Spoločnosť Decodom a spoločnosť Rona sa musia riadiť sprísnenými požiadavkami na zverejňovanie informácií prvýkrát v správach za rok 2025, ktoré budú zverejnené v roku 2026. To znamená, že im ešte zostáva čas na prípravu procesov, ktoré implementujú v záležitosti zbierania údajov. Pri oboch spoločnostiach to znamená komplexnejšie preskúmanie činností, meranie konkrétnych hodnôt pri emisiách a zhodnotenie činností podľa taxonómie. Taktiež rozšírenie informácií v rámci ľudských práv aj oblasti riadenia (korupcia/úplatkárstvo), ktoré v analyzovaných výročných správach za rok 2022 chýbali.

Záver

Nefinančné informácie sú dôležitým prvkom výročných správ spoločností. Poskytujú prehľad, ktorý môžu využívať aj bežný spotrebiteľia v prípade, že sa chcú dozvedieť viac o prístupe spoločnosti k jej okoliu, zamestnancom a iným dôležitým témam v rámci jej podnikateľskej činnosti. Podmienky, ktoré sa na jednotlivé spoločnosti a ich nefinančné vykazovanie vzťahujú sa líšia. Na základe uskutočnenej analýzy môžeme zhodnotiť, že spoločnosti k vykazovaniu nefinančných informácií neprístupujú rovnako, a rozsah zverejňovaných informácií nie je pre všetky spoločnosti rovnaký.

Spoločnosť U. S. Steel vo svojej výročnej správe zverejnila informácie ku každej zo šiestich kategórií nefinančného vykazovania. Ku jednotlivým oblastiam následne zverejnila aj konkrétne informácie a v jej výročnej správe nechýbala žiadna významná zložka, týkajúca sa nefinančného vykazovania. IKEA Industry zverejnila informácie rovnako ku všetkým šiestim kategóriám. Konkrétne informácie boli zverejnené k oblasti životného prostredia. Zvyšné oblasti bližšie špecifikované neboli, s výnimkou certifikácie ISO týkajúcej sa BOZP. Decodom uviedol vo výročnej správe informácie k štyrom zo šiestich kategórií a bližšie opísal politiky týkajúce sa životného prostredia a zamestnancov. Spoločnosť Rona zahrnula rovnaké štyri kategórie nefinančného vykazovania a aj rovnaké oblasti konkrétnych krokov ako Decodom.

Na základe analýzy spoločností, ktoré sú subjektom verejného záujmu, sme zistili, že spoločnosť U. S. Steel Košice zverejnila konkrétnejšie a zároveň komplexnejšie informácie, ako zverejnila spoločnosť IKEA Industry Slovakia. Išlo najmä o informácie týkajúce sa riadenia spoločnosti, čiže k boju proti úplatkom a korupcii a tiež údaje o vplyve na ľudské práva a sociálnu oblasť. Vo výročnej správe spoločnosti IKEA Industry tieto kategórie nefinančného vykazovania neboli vôbec konkrétne opísané. Napriek týmto chýbajúcim informáciám spoločnosť IKEA Industry splnila požiadavky na nefinančné vykazovanie, a to z dôvodu uvedenia týchto kategórií ako oblasti v ktorých dodržiava všetky legislatívne požiadavky. Výročná správa U. S. Steel Košice splnila legislatívne požiadavky na vykazovanie a poskytla ucelený a kvalitný prehľad o aktivitách spoločnosti týkajúcich sa všetkých oblastí ESG (životné prostredie, sociálna oblasť, riadenie).

Výročné správy spoločností, na ktoré sa nevzťahovali požiadavky vykazovania ako na subjekty verejného záujmu, sme analyzovali na základe rovnako stanovených kritérií ako spoločnosti U. S. Steel Košice a IKEA Industry. Z analýzy vyplynulo, že spoločnosť

Decodom a spoločnosť Rona nemusia, a ani nevykazovali v rozsahu aký je daný pre subjekty verejného záujmu. Oblasť vplyvov na životné prostredie bola v oboch spoločnostiach opísaná aj konkrétnymi krokmi, ktoré za rok 2022 uskutočnili. V rámci zamestnaneckej oblasti spoločnosti uviedli menšie množstvo informácií ako pri vplyve na životné prostredie, avšak považujeme ich za dostatočné. Musíme skonštatovať, že informácie poskytnuté týmito spoločnosťami za zamestnaneckú oblasť poskytli lepší prehľad, ako tie od spoločnosti IKEA Industry. Vo výročných správach spoločnosti Decodom a Rona chýbali údaje k ľudským právam, korupcii a úplatkárstve.

V rámci posúdenia zverejnených informácií z pohľadu smernice CSRD sme prišli k záveru, že najlepšie je na vykazovanie podľa tejto smernice pripravená spoločnosť U. S. Steel Košice. Na splnenie smernice CSRD je potrebné aby k súčasne zverejňovaným informáciám doplnila ešte ako sa adaptuje na zmenu klímy a informácie k platom zamestnancov a potenciálnym rozdielom v jeho výškach medzi pohlaviami. IKEA Industry musí na naplnenie požiadaviek zverejniť viac konkrétnych informácií k jednotlivým oblastiam a taktiež ich rozšíriť o niektoré druhy informácií ako hodnoty vyprodukovaných emisií a platové rozdiely.

Ako sme si v práci ukázali vykazovanie nefinančných informácií vo výročnej správe sa pre niektoré spoločnosti už teraz stalo dôležitým faktorom. Používajú vykazovanie ako možnosť odprezentovať svoje podnikanie a zároveň aj činnosti mimo neho, v podobe pomoci komunite alebo zamestnancom. Vďaka zverejňovaniu týchto informácií majú potenciálni zákazníci ale aj obchodní partneri jednoduchší prístup k informáciám o tom ako dané spoločnosti pristupujú k svojmu okoliu. Vďaka vyšším normám, ktoré budú v blízkej budúcnosti zavedené do praxe, sa ešte viac zvýši spoľahlivosť týchto informácií a tak isto ich prehľadnosť. Na základe preskúmania týchto skutočností veríme, že spoločnosti si s nadchádzajúcou legislatívou poradia a budeme môcť byť svedkami kvalitných výročných správ so všetkými informáciami, ktoré budú požadované.

Zoznam použitej literatúry

Články

- [1] DUBCOVÁ, Gabriela, Helena MAJDÚCHOVÁ a Boris MATTOŠ. Sustainability Reporting Based on the CSRD Directive: Reporting udržateľnosti na báze smernice CSRD. *Strengthening the Position of Institutionalized Sustainable Development and Inclusion by Supporting Agenda 2030 Research and Education and Inclusive Diversity Behavior: Proceedings of Scientific Papers*. Brno: Masaryk University, 2022, 32-45. ISBN 978-80-280-0182-7.
- [2] FOLTÍNOVÁ, Ľubica, Dana HRUŠOVSKÁ a Natália TARIŠKOVÁ. Ethical Behavior in the Context of the CSRD Directive & ESG Reporting Implementation: Etické správanie v kontexte smernice CSRD & implementácia ESG reportingu. *Creating an Appropriate Model of the Behaviour for Ethics and Integrity of Institutions in the Area of Scientific Research Activities Based on International Comparison and Setting a System of Determining Attributes for Its Effective Implementation and Functioning: Proceedings of Scientific Papers*. Brno: Masaryk University, 2022, , 63-74. ISBN 978-80-280-0183-4.
- [3] KISSOVÁ, Jana. ESG in the Context of Sustainability: ESG v kontexte udržateľnosti. *Sustainable Behaviour of Economics Entities: Proceedings of Scientific Papers*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2023, 81-89. ISBN 978-80-225-5072-7.
- [4] PAKŠIOVÁ, Renáta. Výročná správa a vykazovanie nefinančných informácií v Slovenskej republike. *Dane a účtovníctvo v praxi: mesačník plný informácií z oblasti daní, práva a účtovníctva*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016, 21(11), 50-55. ISSN 1335-7034.
- [5] PAKŠIOVÁ, Renáta. CSR reporting in Slovakia. *International conference on european integration 2016: proceedings of the 3rd international conference on european integration 2016: may 19 – 20, 2016, Ostrava, Czech Republic*. Ostrava: VŠB - Technical University of Ostrava, 2016, 698-707. ISBN 978-80-248-3911-0.
- [6] PAKŠIOVÁ, Renáta. Reporting of non-financial information on companies in the context of sustainable development in Slovakia. *Účetníctví a auditing v procesu světové harmonizace: sborník z [16.] mezinárodní vědecké konference: Vranov nad Dyjí, Česko, 13. - 15. září 2016*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2016, 153-160. ISBN 978-80-245-2157-2.

Elektronické zdroje

[7] BERGQUIST Ann-Kristin. Business and Sustainability: New Business History Perspectives. [elektronický zdroj] Harvard Business School, 2017. [6.11.2023]. Dostupné na: https://www.hbs.edu/ris/Publication%20Files/18-034_39d7d71d-9e84-4e8b-97c0-0e626f75293c.pdf

[8] BUSSARD, Allan, Eduard MARČEK, Marek MARKUŠ - Michal BUNČÁK. Spoločensky zodpovedné podnikanie [elektronický zdroj]. Nadácia Integra, Nadácia Pontis, PANET. [3.11.2023]. Dostupné na: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/spolocenska-zodpovednost/csr-nahlad-vseobec.-dobry.pdf>

[9] STOLOWY Hervé, Luc PAUGAM. The expansion of non-financial reporting: *an exploratory study*, *Accounting and Business Research* [elektronický zdroj]. Vol. 45, No. 5, 525-548, HEC Paris, Jouy-en-Josas, France: 2018. [3.11.2023]. Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/00014788.2018.1470141>

[10] VANROBAEYS Charlotte, Sofian MILAD a Bart VERCAUTEREN. Reporting of non-financial information. [elektronický zdroj] Deloitte, 2021. [3.11.2023]. Dostupné na: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/be/Documents/audit/DT-BE-reporting-of-non-financial-info.pdf>

[11] GRI štandardy. Dostupné na: <https://www.globalreporting.org/standards/download-the-standards/>

[12] European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Dostupné na: <https://www.efrag.org/>

Internetové zdroje

[13] <https://www.un.org/en/academic-impact/sustainability>

[14] <https://www.globalreporting.org/>

[15] <https://www.oecd.org/>

[16] <https://www2.deloitte.com/sk/sk/pages/riadenie-rizik/articles/nova-smernica-eu-o-vykazovani-informacii-o-udrzatelnosti-podnikov.html>

- [17] https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en
- [18] <https://kpmg.com/sk/sk/home/insights/2022/08/esg-pre-koho-je-urcena-taxonomia-eu.html>
- [19] <https://asq.org/quality-resources/iso-26000>
- [20] <https://flagshipimpact.com/tpost/0jzfciey1-whats-new-in-the-new-gri-standards-valid>
- [21] <https://isocertifikat.sk/norma-iso-14001-2015/>
- [22] <https://www.euroiso.sk/iso-14001>
- [23] <https://civitta.sk/articles/csr-d-sustainability-reporting-what-do-you-need-to-know>
- [24] https://sita.sk/europska-komisia-schvalila-nove-esg-standardy-od-roku-2024-peter-vasko-z-grant-thornton-odporuca-aby-firmy-zacali-zbierat-esg-data-cim-skor/#google_vignette
- [25] <https://globalnaps.org/issue/non-financial-reporting/>
- [26] <https://www.efrag.org/>
- [27] <https://accountancyeurope.eu/>
- [28] https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/ifrs/ey-pov-esrs-august-2023.pdf?download
- [29] <https://marketbusinessnews.com/financial-glossary/esg-definition-meaning/>
- [30] Výročná správa U. S. Steel Košice. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/460474>
- [31] Výročná správa IKEA Industry Slovakia. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/156115>
- [32] Výročná správa DECODOM. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/395807>
- [33] Výročná správa RONA. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/show/175209>

Právna úprava

- [34] EURÓPSKA KOMISIA. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014 , ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie

nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami. Európska Komisia, 2014. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0095&qid=1696412254694>

[35] EURÓPSKA KOMISIA. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov. Európska Komisia, 2022. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj>

[36] EURÓPSKA KOMISIA. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných zvierkach, konsolidovaných účtovných zvierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS. Európska komisia, 2013. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0034&from=NL>

[37] EURÓPSKA KOMISIA. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o zriadení rámca na uľahčenie udržateľných investícií, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) 2019/2088. Európska komisia, 2020. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

[38] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

[39] Informácia o novele zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (zákon č. 130/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony)